

225

~~254/B~~ 25/B

19/87

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

JAWNE
SŁUŻBOWEGO

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 000002

Tylko dla kadry dydaktyczno-naukowej

**ZASADY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA
FRONTOWEJ I ARMIJNEJ OPERACJI
ZACZEPNEJ**

~~015125~~

40800

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Zbiorem Działu Zbiarów Specjalnych
Nr swid. _____

40800

WARSZAWA MARZEC 1970

IX
225

~~254/B~~ 25/B

19/7

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

JAWNE
SŁUŻBOWEGO

[Redacted]

Egz. Nr 000002

Tylko dla kadry dydaktyczno-naukowej

**ZASADY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA
FRONTOWEJ I ARMIJNEJ OPERACJI
ZACZEPNEJ**

~~015125~~

40800

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Zachowem Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. _____

40800

WARSZAWA

MARZEC

1970

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1969 roku
art. 88 ust. 2 (Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

UDZIELIK
JAWNE

Egz.nr 000002

Tylko dla kadry
dydaktyczno-naukowej

ZASADY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA
FRONTOWEJ I ARMIJNEJ OPERACJI ZACZEPNEJ

~~015125~~

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Zakładem Biura Zbierów Specjalnych
Nr ewid. _____

~~11~~ 40800

WARSZAWA

Marzec

1970 r.

Niniejsza problematyka "Przygotowania i prowadzenia frontowej i armijnej operacji zaczepnej" została opracowana przez Komendanta ASG gen. dyw. Adama Czaplewskiego na podstawie materiałów i notatek z wykładów, wygłoszonych w listopadzie i grudniu 1969 r. w ASG Sił Zbrojnych ZSRR podczas szkolenia kierowniczej kadry WP.

I. ZASADY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA FRONTOWEJ I ARMIJNEJ
OPERACJI ZACZEPNEJ

W S T Ę P

Sztuka wojenna, opierając się na założeniach doktryny wojennej określającej rodzaj, charakter i sposoby prowadzenia przyszłej wojny, rozpatruje działania zaczepne jako zasadniczy rodzaj działań związków operacyjnych.

Operacje zaczepne dzielą się na armijne i frontowe. Charakter, sposoby przygotowania i prowadzenia tych operacji będą jednakowe. Mogą one być prowadzone z użyciem broni jądrowej na różnych TDW i w różnej sytuacji operacyjnej. Operacje te posiadają przy tym wspólne cechy charakterystyczne oraz podstawowe zasady ogólne.

W przygotowywaniu współczesnych operacji zaczepnych trzeba będzie uwzględniać konieczność wykonywania zadań z chwilą rozpoczęcia wojny z użyciem i bez użycia broni jądrowej, a także zadań związanych z przeciwdziałaniem możliwemu wtargnięciu przeciwnika na nasze terytorium.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie podstawowych zasad operacji zaczepnych, a mianowicie:

- a/ Roli frontowych i armijnych operacji zaczepnych oraz ich celu, zadań i rozmachu.
- b/ Przygotowania operacji zaczepnej.
- c/ Prowadzenia operacji zaczepnej z użyciem broni jądrowej.
- d/ Prowadzenia operacji zaczepnej bez użycia broni jądrowej.

1. Rola frontowej i armijnej operacji zaczepnej oraz cel, zadania i rozmach operacji

W operacji strategicznej na TDW z reguły będzie uczestniczyć kilka frontów, a we frontowej operacji kilka armii, które mogą przeprowadzić dwie i więcej kolejnych operacji. Miejsce i rola każdej operacji będą niewątpliwie inne. Różne też mogą być cele, zadania i rozmach tych operacji.

Cel, zadania i rozmach operacji frontowych i armijnych zależą od wielu czynników. Najważniejsze z tych czynników to:

- założenia doktryny wojennej dotyczące rodzajów, charakteru i sposobów prowadzenia wojny;
- sytuacja polityczno-militarna;
- zamiar szczebla nadrzędnego odnośnie do przeprowadzenia operacji;
- zasady sztuki operacyjnej;
- możliwości bojowe;
- stan moralno-polityczny wojsk własnych;
- warunki współdziałania z sąsiednimi frontami/armiami/ i związkami operacyjnymi innych rodzajów sił zbrojnych;
- skład, ugrupowanie i możliwy charakter działań nieprzyjaciela;
- właściwości TDW i kierunków działań bojowych.

Jedną z charakterystycznych cech obecnego okresu jest to, że radziecka doktryna wojenna zakłada możliwość różnego charakteru i sposobów prowadzenia wojny.

Przyszła wojna może rozpocząć się w wyniku ogólnego, nieoczekiwanego użycia broni jądrowej. Może ona być również rozpoczęta i prowadzona w ciągu określonego czasu tylko zwykłymi środkami rażenia, a następnie przerodzić się w wojnę jądrową.

Wojna może być i bezjądrowa, to znaczy prowadzona od początku do końca bez użycia broni jądrowej, lecz w warunkach ciągłego zagrożenia jej użyciem.

W związku z tym operacja zaczepna, zależnie od charakteru i sposobu prowadzenia wojny, może być realizowana zarówno z użyciem, jak i bez użycia broni jądrowej lub będzie rozpoczęta zwykłymi środkami rażenia, a następnie, po pewnym okresie działań, zostanie użyta w niej broń jądrowa. Operacja zaczepna może być prowadzona od początku do końca bez stosowania broni jądrowej, lecz w warunkach ciągłego zagrożenia jej użyciem.

Zatem w każdej z wymienionych sytuacji rola operacji zaczepnych armii i frontu będzie różna, jeżeli chodzi o osiągnięcie celów operacji strategicznej na TDW.

Przy użyciu broni jądrowej decydującą rolę w rozgramianiu zgrupowań sił zbrojnych nieprzyjaciela i w zniszczeniu /porażeniu/ ważnych obiektów na TDW odgrywać będą strategiczne siły jądrowe oraz środki jądrowe frontów i flot.

Rola frontowych i armijnych operacji zaczepnych sprowadza się do bezpośredniego rozbicia sił nieprzyjaciela, do szybkiego opanowania jego terytorium, a także do udaremnienia możliwego wtargnięcia wroga na nasze terytorium.

Nacierające wojska powinny rozbić bezpośrednio przeciwstawiającego się nieprzyjaciela nie obezwładnionego uderzeniami strategicznych sił jądrowych, definitywnie zniszczyć ocalałe i zachowujące jeszcze w pewnym stopniu gotowość bojową zgrupowania wroga, na które wykonane zostały uderzenia jądrowe środkami strategicznymi, a także pobić zgrupowania znajdujące się w głębi teatru i nie porażone uderzeniami strategicznych środków jądrowych.

W warunkach niestosowania broni jądrowej główną rolę w rozbiciu nieprzyjaciela na lądowych TDW odgrywają fronty, mające w swym składzie wszystkie rodzaje wojsk, w tym lotnictwo ~~ma~~ a nawet związki taktyczne innych rodzajów sił zbrojnych. Front wykonywać będzie swoje zadania w ścisłym współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu, wojskami OPK, a na kierunkach nadmorskich - również z siłami marynarki wojennej.

Jeśli chodzi o opanowanie ważnych obiektów, rejonów i terytorium przeciwnika, to w tym wypadku wojska frontów stano-

wią główną i w istocie rzeczy jedyną siłę.

Na rolę każdej operacji frontowej i armijnej, na ich treść, cele i zadania istotny wpływ wywierają będą warunki polityczno-militarnej sytuacji na TDW. Chodzi tu o układ sił wrogich koalicji na TDW, to jest o określenie: jakie jest znaczenie i wielkość ich terytorium, jak może zmieniać się skład wrogiej koalicji w toku wojny, wreszcie jaka jest rola frontu /armii/ w wyeliminowaniu z wojny tego lub innego państwa itd.

Jeśli wziąć na przykład obecną sytuację w Europie Zachodniej, to oczywiście nie należy pomijać nowej pozycji Francji. Może ona być neutralna lub też występować jako sojusznik bloku NATO, co może stać się decydującym czynnikiem przy określaniu celów, zadań oraz głębokości frontowych i armijnych operacji.

Zamiar operacji strategicznej wpływa bezpośrednio na operację zaczepną frontu, odpowiednio zamiar operacji frontowej - na operację armijną. W zamiarze operacji według decyzji nadrzędnego dowódcy określa się: rolę, miejsce danego związku operacyjnego /w pierwszym lub drugim rzucie, na kierunku głównego uderzenia lub na innych kierunkach/, cel operacji i charakter zadań, warunki współdziałania z sąsiadami, desantami powietrznymi i ze związkami operacyjnymi /taktycznymi/ innych rodzajów sił zbrojnych.

Z zamiaru operacji nadrzędnego dowódcy wynika stopień udziału każdego z frontów /armii/ i związków operacyjnych /taktycznych/ innych rodzajów sił zbrojnych w wykonywaniu zadań na korzyść strategicznych sił jądrowych, z których użyciem gwałtownie zmienia się rola i treść celów oraz zadań frontowej /armijnej/ operacji.

Na rolę, cel, zadania i rozmach frontowych /armijnych/ operacji wpływają w znacznym stopniu stale wzrastające możliwości wojsk frontu i armii.

Współczesny front w składzie: 3-4 armii ogólnowojskowych i 1-2 armii pancernych, 5-7 dywizji odwodowych, armii lotniczej /3-4 DLM, 1-2 DLMB, DLB/, 1-2 FBROT wzmocniony

2-3 DA i 2-3 BAPanc z odwodu Naczelnego Dowództwa - może mieć do 150-170 wyrzutni raketowych, w tym 60-70 wyrzutni raket operacyjno-taktycznych, do 6.000-8.000 czołgów, 3.000-4.000 dział i moździerzy, 600-1.000 samolotów bojowych / w tym 150-225 samolotów nosicieli broni jądrowej/, 6.000-8.000 wozów bojowych i transporterów opancerzonych.

Współczesna armia w składzie 5-6 dywizji w tym 1-2 DPanc, ABROT może mieć 25-30 wyrzutni raketowych, w tym 9 wyrzutni raket operacyjno-taktycznych, do 1.350-1.700 czołgów, 750-850 dział i moździerzy, 300-360 PPK i do 130 dział przeciwpancernych.

W wymienionym składzie front ma możliwość wykonać jednocześnie 300-400 uderzeń jądrowych, a z kolei armia jedną salwę raket - do 25-30 uderzeń jądrowych.

Współczesne środki przenoszenia broni jądrowej oraz moc uderzeń jądrowych pozwalają na zniszczenie przez front wszystkich ważniejszych obiektów i zgrupowań przeciwnika na głębokość do 500 km, a przez armię - do 250 km i więcej.

Duże nasycenie frontu czołgami, artylerią oraz wymieniona ilość posiadanego przezeń lotnictwa pozwalają na szybkie tworzenie zgrupowań uderzeniowych wojsk i lotnictwa, na zadanie przeciwnikowi poważnych strat środkami ogniowymi oraz prowadzenie energicznego natarcia w ślad za uderzeniami jądrowymi.

Z uwagi na możliwości artylerii front i armia mogą na wybranych kierunkach uderzeń /odcinkach przełamania/ uzyskać nasycenie do 80-90 dział i moździerzy na 1 km frontu. Przy uwzględnieniu możliwego wzmocnienia nasycenie to może wzrosnąć do 100-110 dział i moździerzy na 1 km frontu.

W czołgach front i armia mogą uzyskać na kierunkach uderzeń /odcinkach przełamania/ gęstość 40-50 czołgów na 1 km frontu, a na kierunkach uderzeń APanc - do 60-70 czołgów na 1 km frontu.

Wzrosły również możliwości frontu i armii w zakresie zwalczania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela. W związku z wyposażeniem wojsk w środki OPL o dużych możliwościach bo-

jowych /rakiety plot, artyleria plot, myśliwskie samoloty przechwytyjące/ mogą one podczas odpierania nalotów lotnictwa przeciwnika zniszczyć jednocześnie setki celów powietrznych.

Ponadto znacznie wzrosły obecnie możliwości w zakresie wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych wojsk oraz w dziedzinie dowodzenia wojskami.

Obecny skład frontu i armii, możliwości jego uzupełnienia oraz wysoki stan moralno-polityczny naszych wojsk pozwalają na prowadzenie kolejnych operacji, a co za tym idzie na rozwijanie natarcia na całą głębokość TDW.

Ważnymi czynnikami były i pozostają: przeciwnik oraz właściwości TDW. Skład zgrupowań nieprzyjaciela na zachodnim TDW oraz na poszczególnych kierunkach może być różny.

Szczególnie ważne miejsce w przyszłej wojnie mieć będzie zachodni TDW. Na tym teatrze, jak wiadomo, dyslokuje się główne zgrupowanie sił zbrojnych NATO obejmujące: wojska lądowe z ich środkami jądrowymi, lotnictwo taktyczne oraz znaczne siły morskie. Ponadto należy się liczyć z tym, iż nasz potencjalny przeciwnik posiada duże możliwości mobilizacyjne. Oprócz tego może on zasilać swoje zgrupowania w wyniku manewru z innych kierunków, a także drogą przerzutu z innych kontynentów.

Charakter TDW i kierunków operacyjnych, ich znaczenie i głębokość oraz warunki geofizyczne i wiele innych czynników również będą wywierać wpływ na rolę, cel, zadania i rozmach operacji zaczepnych.

Tak więc z omówienia powyższych czynników można wyciągnąć następujące wnioski:

Operacje zaczepne frontu i armii, jako części składowe: pierwsza - operacji strategicznej na TDW, a druga - operacji frontowej mogą być prowadzone zarówno z użyciem, jak i bez użycia broni jądrowej, mogą one także rozpoczynać się i przez pewien okres czasu być prowadzone tylko zwykłymi środkami rażenia, a następnie z użyciem broni masowego rażenia.

Operacja zaczepna może być pierwszą lub kolejną operacją prowadzoną przez front /armię/, który znajduje się w pierwszym rzucie operacyjnym, lub przez front wprowadzany do bitwy z drugiego rzutu operacyjnego.

Operacja zaczepna może być prowadzona na głównym kierunku uderzenia lub na innych kierunkach, a także na kierunkach nadmorskich we współdziałaniu z siłami marynarki wojennej.

Celem operacji zaczepnej frontu będzie: rozbicie zasadniczych raketowych, lotniczych i lądowych zgrupowań nieprzyjaciela, udaremnienie jego przedsięwzięć mobilizacyjnych, opanowanie ważnych operacyjno-strategicznych rejonów na TDW oraz wyeliminowanie z wojny niektórych państw wrogiej koalicji.

Celem operacji armii ogólnowojskowej pierwszego rzutu frontu może być: rozbicie przeciwstawiających się zgrupowań nieprzyjaciela z ich środkami jądrowymi na całej głębokości ugrupowania operacyjnego Grupy Armii oraz opanowanie ważnych rejonów i obiektów w głębi /na głębokości zadania bliższego frontu/ dla stworzenia dogodnych warunków do wykonania kolejnej operacji armijnej.

Kolejna operacja zaczepna armii ogólnowojskowej będzie zazwyczaj prowadzona w celu zniszczenia wykrytych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, rozbicia jego głębokich odwodów oraz opanowania rejonów i obiektów, z chwilą uchwycenia których zostanie wykonane dalsze zadanie frontu.

Operację zaczepną APanc zwykle prowadzi się na całą głębokość operacji frontowej w celu rozbicia przeciwstawiających się zgrupowań i głębokich odwodów nieprzyjaciela oraz opanowania życiowo ważnych obiektów na kierunku natarcia.

Dla osiągnięcia celu operacji armii i frontu określa się zadania w pierwszym uderzeniu jądrowym, dla odparcia możliwego wtargnięcia przeciwnika na nasz obszar oraz zadanie bliższe i dalsze.

Cel oraz zadanie bliższe i dalsze frontu /armii/ w operacji prowadzonej bez użycia broni jądrowej i w warunkach jej stosowania będą takie same. Będą one pokrywać się pod względem głę-

bokości i tylko tempo natarcia może być różne, a w związku z tym i terminy wykonania zadań oraz osiągnięcia celów operacji. Jedność celów i zadań operacji w każdej sytuacji jest uwarunkowana istnieniem tego samego nieprzyjaciela na TDW, określonym składem naszych wojsk oraz wymaganiami pozostawania w stałej gotowości do wykonania zadań zarówno z użyciem, jak i bez użycia broni jądrowej.

Treścią zadań pierwszego uderzenia jądrowego frontu, w którym biorą także udział wojska raketowe armii, będzie zniszczenie operacyjno-taktycznych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, zdecydowane porażenie zasadniczych zgrupowań wojsk, lotnictwa nieprzyjaciela i jego środków OPL, a także porażenie ważnych punktów dowodzenia i obiektów tyłowych.

Pierwsze uderzenie jądrowe frontu stanowi początek i podstawę pierwszej operacji zaczepnej frontu. W ramach operacji strategicznej będzie ono uzgodnione z uderzeniami strategicznych sił jądrowych, a podczas działań na kierunku nadmorskim - z pierwszym uderzeniem jądrowym floty.

Treścią zadania bliższego frontu może być zniszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, rozbicie zasadniczych sił Grupy Armii oraz opanowanie rejonów i obiektów, z chwilą uchwycenia których pozbawia się przeciwnika podstawowych rejonów rozmieszczenia wojsk raketowych oraz bazowania lotnictwa, a także narusza się jego ugrupowanie operacyjne. Umożliwia to stworzenie wojskom warunków dogodnych do dalszych działań. Głębokość zadania bliższego frontu może wynosić 250-350 km i więcej.

Treścią zadania dalszego frontu może być zniszczenie wykrytych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, rozbicie jego głębokich odwodów oraz opanowanie rejonów i obiektów, z chwilą uchwycenia których osiągnięty zostanie cel operacji. Głębokość zadania dalszego, w zależności od ogólnej głębokości operacji, może wynosić 300-500 km.

W zakres zadania bliższego lub dalszego frontu może wchodzić również wyeliminowanie z wojny, we współdziałaniu z innymi frontami lub samodzielnie, oddzielnych państw wro-

giej koalicji na TDW.

Zadaniem bliższym armii ogólnowojskowej może być zniszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, rozbitcie zasadniczych sił pierwszorzutowych korpusów armijnych i bliższych odwodów operacyjnych oraz opanowanie rejonów i obiektów, z chwilą uchwycenia których zostanie naruszone ugrupowanie operacyjne przeciwnika i powstaną dogodne warunki do dalszych działań. Głębokość tego zadania może wynosić 100-150 km.

Zadaniem dalszym armii ogólnowojskowej może być zniszczenie wykrytych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, ostateczne rozbitcie przeciwstawiających się jego sił i opanowanie rejonów, z chwilą uchwycenia których osiągnięty zostanie cel operacji armijnej. Głębokość zadania dalszego armii może wynosić 150-200 km.

Podczas działań na kierunku nadmorskim treścią zadań frontu i armii może być również rozbitcie nadmorskich zgrupowań nieprzyjaciela, opanowanie wysp, stref cieśnin, portów, baz morskich i innych ważnych obiektów na wybrzeżu, a także organizowanie obrony przeciwdesantowej w miarę wychodzenia na wybrzeże w toku operacji.

Podczas działań w terenie górzystym wielkie znaczenie mieć będzie rozbitcie oddzielnych /izolowanych/ zgrupowań nieprzyjaciela na dostępnych kierunkach oraz opanowanie węzłów dróg, przełęczy i przejść górskich i innych obiektów nieprzyjaciela, których uchwycenie stworzy dogodne warunki wyjścia z doliny lub na przestrzeń równinną.

Zasadniczymi wskaźnikami rozmachu operacji są - jak wiadomo - głębokość operacji, szerokość pasa natarcia, tempo i czas trwania operacji. W sprzyjających warunkach głębokość operacji frontowej może wynosić 600-800 km i więcej, a armijnej - 250-350 km i więcej. Średnie tempo natarcia bez użycia broni jądrowej może wynosić 30-50 km, a z użyciem broni masowego rażenia - 60-80 km/dobę i więcej. Czas trwania operacji frontowej może wynosić bez użycia broni jądrowej 15-25 dni, a z użyciem broni jądrowej - 8-12 dni, zaś armijnej - odpowiednio 7-12 dni lub 4-5 dni. Szerokość pasa natarcia frontu

może wynosić 300-500 km, a armii - 80-100 km i więcej. Mówiąc o celach, zadaniach i rozmachu współczesnych operacji zaczepnych należy szczególnie podkreślić decydującą rolę człowieka i jego wartości moralnych w osiąganiu celów operacji. Wiadomo, iż wysoki stan moralno-polityczny wojsk jest zasadniczym czynnikiem charakteryzującym zdolność bojową tych wojsk, ponieważ w ostatecznym rachunku zadania operacji wykonują ludzie władający umiejętnie nowoczesnym uzbrojeniem i techniką. Oto dlaczego zawsze wychodziliśmy i wychodzimy z założenia, iż wysoki stan moralno-polityczny wojsk, ich zdecydowanie, głęboka wiara w słuszność walki o ideały komunizmu, nienawiść do wroga oraz wysoki poziom wyszkolenia bojowego i politycznego były i są przesłanką powodzenia oraz rękojmnią osiągnięcia zwycięstwa nad przeciwnikiem.

Wymienione walory wojsk mają szczególne znaczenie w warunkach wojny jądrowej.

II. PRZYGOTOWANIE OPERACJI ZACZEPNEJ

1. Warunki i treść przygotowania operacji zaczepnej

Przygotowanie operacji zaczepnej obejmuje zespół przedsięwzięć, realizowanych przez dowódców, sztaby, szefów rodzajów wojsk i służb, organy partyjno-polityczne, wojska i organy tyłowe, z zakresu organizacji, planowania i wszechstronnego zabezpieczenia działań.

Ważnymi przedsięwzięciami z dziedziny przygotowania operacji są: powzięcie decyzji i opracowanie planu operacji; postawienie zadań wojskom i ich przygotowanie do prowadzenia działań bojowych w różnych warunkach rozpoczęcia wojny; przygotowanie rejonu wyjściowego wojsk pod względem inżynieryjnym; zgromadzenie i rozśrodkowanie środków materiałowych; organizacja i prowadzenie pracy politycznej; organizacja zabezpieczenia operacyjnego i dowodzenia wojskami w operacji; utrzy-

mywanie stałej wysokiej gotowości bojowej do wykonania przewidywanych zadań.

Danymi wyjściowymi do przygotowania operacji są: cel operacji i zadania frontu /armii/ podane w dyrektywie Sztabu Generalnego /frontu/, posiadany skład sił i środków oraz ocena wszystkich danych sytuacji.

Operację zaczepną, prowadzoną z chwilą rozpoczęcia wojny, przygotowuje się zawczasu, tj. jeszcze w okresie pokoju. Przygotowanie kolejnej operacji realizuje się w toku działań bojowych, w końcowej fazie wykonywania zadań pierwszej operacji.

Z uwagi na możliwość rozpoczęcia i prowadzenia operacji zaczepnej tak z użyciem, jak i bez użycia broni jądrowej, a także w warunkach konieczności odparcia uderzenia przeciwnika, operację tę przygotowuje się w okresie pokoju z takim wyliczeniem, aby pomyślnie wykonać tego rodzaju wzajemnie powiązane zadania, jak: odparcie nagłego napadu nieprzyjaciela z użyciem i bez użycia broni jądrowej; rozgromienie przeciwnika i osiągnięcie celu operacji zaczepnej bez użycia broni jądrowej; wykonanie zadań operacji zaczepnej w ślad za zmasowanym uderzeniem strategicznych sił jądrowych i sił frontu.

Wszystkie przedsięwzięcia z zakresu przygotowania operacji zaczepnej frontu powinny być realizowane skrycie i zachowane w ścisłej tajemnicy.

2. Powzięcie decyzji

Decyzja dowódcy frontu /armii/ dotycząca operacji zaczepnej stanowi podstawę realizacji wszystkich przedsięwzięć z zakresu przygotowania i przeprowadzenia operacji. Dlatego też dowódca powinien wykazać maksimum swych umiejętności, aby powzięta decyzja była wszechstronnie uzasadniona. Jest to możliwe do osiągnięcia tylko w rezultacie właściwego zrozumienia zamiaru nadrzędnego dowódcy, właściwej analizy celu i zadań operacji, wszechstronnej oceny sytuacji oraz właściwych przewidywań operacyjnych.

Analiza zadania polega na właściwym zrozumieniu celu i zadań operacji, miejsca i roli frontu /armii/ w operacji według zamiaru nadrzędnego dowódcy, zadań sąsiednich frontów i związków operacyjnych /taktycznych/ innych rodzajów sił zbrojnych oraz warunków współdziałania z nimi.

Ocena położenia obejmuje analizę następujących elementów: nieprzyjaciela; swoich wojsk /w tym i sąsiadów/; terenu; sytuacji promieniotwórczej, chemicznej i biologicznej; socjalno-klasowego charakteru miejscowej ludności w rejonie działań, jej nastrojów politycznych i stosunku do naszych wojsk; stanu ekonomicznego rejonu działań bojowych, a także hydrometeorologicznych warunków, pory roku i doby. Podczas analizy każdego z tych elementów dowódca ocenia, w jakim stopniu wpływają one na wykonanie zadań operacji oraz określa sposób wykorzystania własnych sił i środków z uwzględnieniem danych sytuacji.

Oceniając nieprzyjaciela należy: ocenić jego możliwości w zakresie użycia broni jądrowej oraz zwykłych środków rażenia, określić skład i zgrupowania wojsk, ustalić zamierzenia, prawdopodobną koncepcję i charakter działań oraz silne i słabe strony nieprzyjaciela.

W tym celu określa się główne zgrupowania nieprzyjaciela i sposoby ich rozbicia, najbardziej dogodny kierunek głównego uderzenia i innych uderzeń frontu /z uwzględnieniem silnych i słabych miejsc przeciwnika/, obiekty dla pierwszego uderzenia jądrowego i potrzeby w zakresie stworzenia przewagi w siłach i środkach na kierunkach uderzeń oraz inne zagadnienia.

Podczas oceny własnych wojsk należy ustalić ich możliwości w zakresie prowadzenia działań bojowych z użyciem i bez użycia broni jądrowej, ocenić doświadczenie, położenie, stan i wyposażenie związków operacyjnych i taktycznych, wpływ powyższego na ugrupowanie operacyjne wojsk i charakter ich zadań.

W interesie wykonania zadań operacji ocenia się i inne elementy sytuacji.

W decyzji dowódcy frontu dotyczącej operacji zaczepnej określa się: zamiar operacji i stosownie do niego zadania, obiekty i sposób użycia broni jądrowej, zadania armii ogólnowojskowych i pancernych /a w armii zadania dywizji zmechanizowanych i pancernych lub korpusów/, zadania wojsk raketowych i artylerii, armii lotniczej /wspierającego lotnictwa/, desantów powietrznych i związków powietrzno-szturmowych, podczas działań na kierunku nadmorskim - zadania desantu morskiego, zadania wojsk OPL i różnych odwodów. Prócz tego dowódca frontu określa ważniejsze zagadnienia organizacji współdziałania, zabezpieczenia operacji i dowodzenia.

Podstawę zamiaru operacji stanowi określenie zasadniczego zgrupowania nieprzyjaciela i sposobów jego rozbicia, głównego kierunku uderzenia i innych kierunków uderzeń oraz operacyjnego ugrupowania wojsk. We współczesnych warunkach wszystkie te zagadnienia powinny być określane z uwzględnieniem wykonania zadań związanych z odparciem napadu nieprzyjaciela, rozbiciem jego przeciwstawiających się sił i osiągnięciem celów operacji zarówno z użyciem, jak i bez użycia broni jądrowej. W tym właśnie wyrażać się będzie jedność decyzji dla różnych możliwych warunków rozpoczęcia wojny.

Zamiar operacji powinien wyrażać jedną ideę decyzji dowódcy dotyczącą wykonania zadań i osiągnięcia celów operacji z uwzględnieniem różnych sytuacji /z użyciem i bez użycia broni jądrowej/.

W operacji z użyciem broni jądrowej rozbicie zgrupowań nieprzyjaciela /w tym i jego środków jądrowych/ osiąga się przede wszystkim bronią jądrową. Dlatego też nie ma potrzeby tworzenia znacznej przewagi nad przeciwnikiem i osiągnięcia zbyt dużych gęstości artylerii, czołgów i piechoty na przewidywanych kierunkach uderzeń w natarciu. Natomiast w wypadku konieczności realizowania zadań operacji bez użycia broni jądrowej wymagana jest znaczna gęstość i przewaga nad nieprzyjacielem w zakresie zwykłych środków walki. Oznacza to, że przy określaniu kierunku głównego uderzenia i innych uderzeń, a także ugrupowania wojsk frontu /armii/, należy brać pod uwagę ko -

nieczność stworzenia takich warunków, które zapewniałyby pomyslnie rozbitcie przeciwnika i bez użycia broni jądrowej.

Jak wynika z doświadczeń drugiej wojny światowej, z wojennych ćwiczeń prowadzonych do czasu wprowadzenia w skład uzbrojenia broni jądrowej oraz z praktyki szkoleniowej ostatnich lat - dla wykonania zadań w operacji zaczepnej realizowanej bez użycia broni jądrowej trzeba na kierunkach głównych uderzeń stwarzać nie mniej niż trzykrotną przewagę nad nieprzyjacielem oraz znaczną gęstość artylerii, czołgów i piechoty.

Tworzenie przewagi nad nieprzyjacielem jest, jak wiadomo, związane ze skupieniem sił i środków na oddzielnych wąskich odcinkach frontu, co pociąga za sobą groźbę obezwładnienia tych sił przez przeciwnika bronią jądrową. Aby zmniejszyć możliwości porażenia zgrupowań uderzeniowych naszych wojsk przez nieprzyjaciela, należy starannie przygotowywać rejony wyjściowe, maskować oraz rozmieszczać ludzi i sprzęt w ukryciach osłaniających ich w znacznym stopniu przed uderzeniami jądrowymi, a także rozśrodkowywać siły zarówno wzdłuż frontu, jak i w głąb. Podczas ataku z marszu wojska będą ześrodkowywać się w toku podchodzenia na kierunkach zbieżnych, a po wykonaniu zadań - natychmiast rozszerzać odcinek przełamania w stronę skrzydeł.

Operacyjne ugrupowanie wojsk frontu i armii będzie najczęściej składać się z dwóch rzutów, a ponadto we froncie i z odwodu w postaci oddzielnych dywizji.

Zasadniczy wysiłek wojsk w operacji będzie ześrodkowany na kierunku głównego uderzenia. We froncie może być główny kierunek uderzenia oraz jeden-dwa inne. Armia może wykonywać uderzenie na jednym-dwóch kierunkach. Na kierunku głównego uderzenia wydzielone są do pierwszego rzutu zasadnicze siły wojsk. Na tym też kierunku będzie z reguły wprowadzana do bitwy armia /dywizje/ drugiego rzutu. Podczas wykonywania uderzenia wewnętrznymi skrzydłami dwóch armii, na odcinku 20 km może ześrodkować do 4-5 dywizji. Szerokość odcinków uderzeń /przełamania obrony nieprzyjaciela/ będzie w armii oczywiście okre-

ślana możliwościami ześrodkowania na każdym z tych odcinków wysiłku 2-3 dywizji.

Gęstość artylerii na odcinkach uderzeń, w zależności od charakteru obrony nieprzyjaciela, może wynosić 80-100 i więcej dział i moździerzy na 1 km frontu.

W celu zabezpieczenia bojowego /osłony/ sił głównych armie pierwszego rzutu wydzielają określoną część sił i środków, które w rejonach wyjściowych rozwijają się w pobliżu granicy państwowej na prawdopodobnych kierunkach uderzeń nieprzyjaciela. W pasie osłony na zasadniczych kierunkach dogodnych do działania czołgów nieprzyjaciela należy stwarzać gęstość w granicach 10-15 środków przeciwpancernych na 1 km frontu.

Za podstawę przy określaniu zadań armii i dywizji należy brać przede wszystkim możliwości wojsk w zakresie rozgromienia zgrupowań nieprzyjaciela i prowadzenia natarcia bez użycia broni jądrowej. Inaczej mówiąc, kierunki głównych uderzeń, pasy natarcia, odcinki przełamania obrony i głębokość zadań określa się tak, aby wojska mogły pomyślnie prowadzić natarcie z wykorzystaniem tylko zwykłych środków rażenia, przy czym powinno to również odpowiadać i warunkom jądrowym.

Operacyjną jednostkę kalkulacyjną stanowi dywizja, która otrzymuje pas natarcia do 20 km i przełamuje obronę na jednym odcinku o szerokości do 4 km. Zadaniem bliższym dywizji przy przełamywaniu przygotowanej obrony może być opanowanie pozycji odwodów brygadowych /pułkowych/ nieprzyjaciela na głębokość do 10-15 km; zadaniem następnym - rozwinięcie natarcia i opanowanie rubieży na głębokość 20-30 km.

Jeśli dywizja przełamywać będzie słabo przygotowaną obronę nieprzyjaciela, to głębokość jej zadań może się zwiększyć i wynosić: zadania bliższego - do 20-25 km, a zadania następnego - do 50 km. Zatem zadaniem pierwszego dnia operacji może być w tym przypadku rozbicie głównych sił pierwszorzutowych dywizji i odwodów KA nieprzyjaciela.

W decyzji dowódcy w zadaniach dla wojsk raketowych należy określić: obiekty rażenia środkami jądrowymi i chemicznymi

nymi w pierwszym uderzeniu jądrowym, ilość i moc rakiet jądrowych do rażenia każdego obiektu, rodzaj wybuchu, czas gotowości do odpalenia, terminy przygotowania /elaboracji/ i dowozu rakiet z ładunkami jądrowymi, chemicznymi i zwykłymi, przedsięwzięcia w zakresie utrzymania stałej gotowości wojsk raketowych do wykonania uderzeń jądrowych, sposób i terminy rozwinięcia wojsk raketowych przed rozpoczęciem operacji oraz ich przesunięcia w toku działań. Po wprowadzeniu rakiet z głowicami zwykłymi należy określić zadania wojsk raketowych w zakresie użycia tych rakiet.

W zadaniach dla artylerii należy określić: jej ugrupowanie, sposób wykonania przygotowania ogniowego i wsparcia nacierających wojsk oraz zadania w toku operacji.

Armii lotniczej określa się: zadania w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu w operacji powietrznej, w walce o panowanie w powietrzu, w ogniowym przygotowaniu i wsparciu natarcia, a także podział według zadań lotnego resursu.

Wojskom drugiego rzutu określa się: rejony rozmieszczenia, sposób ich zajęcia i rozbudowy; strefy odpowiedzialności za zwalczanie desantów powietrznych, agentury grup dywersyjno-rozpoznawczych nieprzyjaciela; sposób przesunięcia /przegrupowania/ z chwilą rozpoczęcia operacji, przewidywane rubieże lub rejony wejścia do walki, kierunki uderzeń i możliwe zadania. Prócz tego wojskom drugiego rzutu podaje się środki wzmocnienia przydzielane im z chwilą wejścia do bitwy, a także obiekty rażenia dla środków jądrowych i lotnictwa nadrzędnego szczebla.

Wojskom OPL określa się: zgrupowania wojsk i obiektów tyłowych, na których osłonie należy skupić główny wysiłek na początku i w toku operacji, sposób odparcia uderzeń nieprzyjaciela powietrznego, organizację współdziałania z lotnictwem myśliwskim, związkami operacyjnymi /taktycznymi/ wojsk OPK, sposób użycia rakiet przeciwlotniczych z głowicami jądrowymi, skład sił i środków, sposób i terminy rozwinięcia związków taktycznych i oddziałów OPL do rozpoczęcia operacji oraz ich przemieszczania w toku działań.

Dla desantu powietrznego określa się: skład, rejony, terminy oraz środki desantowania; zadania bojowe po desantowaniu na tyłach nieprzyjaciela, sposób wykonania uderzeń jądro-
drowych i lotniczych na obiekty w rejonie desantowania oraz prowadzenia działań bojowych; sposób współdziałania z lotnictwem i nacierającymi wojskami frontu; rejony wyjściowe do desantowania, czas ich zajęcia i terminy gotowości do desantowania, a także organizację dowodzenia.

Dla desantu morskiego /jeżeli się taki organizuje/ określa się: skład i zadania, czas, rejon i sposób desantowania na wybrzeżu bronionym przez nieprzyjaciela, sposób wsparcia przez okręty floty i lotnictwa podczas lądowania i po wylądowaniu desantu; rejony ześrodkowania, punkty załadowcze na okręty, drogi dojścia do nich i czas gotowości do desantowania. Ponadto określa się sposób zabezpieczenia podczas załadowania desantu na okręty; podczas przejścia morzem, a także sposób współdziałania z siłami floty, wojskami raketowymi, lotnictwem oraz wojskami nacierającymi na kierunku nadmorskim.

Dowódca powinien także określić w swej decyzji: skład i zadania odwodów, rejony ich rozmieszczenia i sposób przesunięcia, miejsce i czas rozwinięcia punktów dowodzenia oraz os ich przesunięcia, a także wyznaczyć swych zastępców.

Dowódca określa zadania pracy politycznej i daje wytyczne do organizacji i prowadzenia pracy partyjno-politycznej w celu przygotowania wojsk do oczekującej ich operacji.

W swych wytycznych dla szefa sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb dowódca określa: sposób planowania operacji, przekazania zadań wojskom i organizacji współdziałania; przedsięwzięcia mające na celu utrzymanie wysokiej gotowości bojowej wojsk oraz odnośnie wszechstronnego zabezpieczenia i dowodzenia wojskami.

3. Planowanie operacji

Planowanie operacji zaczepnej jest sprawą sztabu. Operację planuje się na podstawie decyzji dowódcy i jego wytycznych do planowania operacji.

W szczegółach opracowuje się wszystkie zagadnienia decyzji dowódcy oraz ustala się kolejność i sposoby wykonania każdego zadania operacji; dokonuje się podziału wysiłku wojsk oraz ustala się zużycie środków materiałowych według zadań i kierunków działań; określa się sposób współdziałania wojsk przy wykonywaniu zadań operacji, rozpracowuje się wszystkie rodzaje zabezpieczenia działań bojowych oraz dowodzenie wojskami.

W toku planowania sztab powinien wykazać maksimum twórczej inicjatywy w uzasadnieniach sposobu wykonania każdego zadania operacji wiodącego do osiągnięcia celu operacji i przedstawić swe propozycje dowódcy.

Podczas planowania pierwszej operacji zaczepnej należy rozpracować w szczególności: sposoby odparcia możliwego wtargnięcia nieprzyjaciela na nasz obszar, pierwsze uderzenie jądrowe frontu, sposób wykonania zadań bez użycia broni jądrowej oraz działania wojsk realizowane w ślad za pierwszym uderzeniem strategicznych sił ^{jądrowych} lądowych, uderzeniami jądrowymi frontu i armii.

W celu odparcia możliwego wtargnięcia nieprzyjaciela tworzy się w rejonie wyjściowym zgrupowanie wojsk i określa ich zadania, wydziela się siły do zabezpieczenia bojowego /osłony/, określa się sposób wyprowadzenia wojsk do rejonów wyjściowych oraz urządzenie tych rejonów pod względem inżynieryjnym, a także inne przedsięwzięcia, w szczególności wykonanie zapór inżynieryjnych itd.

Pierwsze uderzenie jądrowe planuje się w celu: zniszczenia wykrytych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz zdecydowanego porażenia jego wojsk, lotnictwa, środków CPL, punktów dowodzenia i innych obiektów w pasie natarcia frontu. Uderzenie to planuje się zwykle na obiekty rozmiesz-

czone do rubieży /linii/ rozgraniczenia ze strefą uderzeń strategicznych sił jądrowych, która może być oddalona około 400 km od linii frontu. Nie wyklucza się możliwości planowania uderzeń na obiekty nieprzyjaciela na całą głębokość operacji frontowej, a nawet i dalej, jeśli w pasie natarcia frontu strategiczne siły jądrowe uderzeń nie wykonują lub wykonują ograniczoną ich ilość.

- Przy planowaniu pierwszego uderzenia jądrowego określa się: jakie związki /oddziały/ wykonują uderzenia na dany obiekt; punkt zerowy każdego uderzenia; ilość i moc ładunków jądrowych potrzebnych do porażenia każdego obiektu; wysokość powietrznych uderzeń jądrowych; bezpieczną odległość rozmieszczenia własnych wojsk od punktu zerowego uderzenia.

W celu wykonania zadań operacji z użyciem tylko zwykłych środków rażenia planuje się kolejne rozbicie przeciwstawiających się zgrupowań nieprzyjaciela w toku realizacji zadania bliższego i dalszego frontu /armii/. Szczegółowo ustala się sposób rażenia każdego zgrupowania nieprzyjaciela ogniem artylerii, uderzeniami lotnictwa i rozbicia ich w wyniku energicznego działania wojsk pancernych i zmechanizowanych, a także sposób wykorzystania desantów powietrznych.

Najbardziej szczegółowo planuje się działania wojsk na pierwszy dzień natarcia i podczas wykonywania zadania bliższego frontu /armii/. W planie operacji przewiduje się sposób wykonania przygotowania ogniowego, sposoby rozbicia sił osłony i głównego zgrupowania nieprzyjaciela w zależności od prawdopodobnego charakteru jego działań /prowadzenie bitwy spotkaniowej, przełamanie pierwszej rubieży obrony itd/. Szczegółowo opracowuje się zagadnienia walki z nieprzyjacielem powietrznym w celu osłony wojsk w rejonie wyjściowym, podczas przejścia do działań zaczepnych i rozgromienia każdego zgrupowania przeciwnika.

Przewiduje się realizację przedsięwzięć z zakresu niszczenia środków jądrowych nieprzyjaciela, punktów dowodzenia i zasadniczych obiektów tyłowych, oraz określenie sposobów opowania ważnych obiektów i rejonów. W celu zniszczenia wyrzut-

ni raketowych, samolotów-nosicieli broni jądrowej, składów ładunków jądrowych, min jądrowych i innych obiektów wydziela się określone siły lotnictwa, artylerii, organizuje się działanie grup dywersyjno-rozpoznawczych, desantów powietrznych oraz specjalnych oddziałów wojsk pancernych i zmechanizowanych.

Działania wojsk z użyciem broni jądrowej planuje się wg tych samych zadań, które określone były do realizacji w warunkach bez stosowania broni jądrowej, z uwzględnieniem znacznie wyższego tempa natarcia.

Należy mieć na uwadze fakt, iż po użyciu broni jądrowej i wyjaśnieniu położenia, stanu i możliwości wojsk, na które wykonano uderzenia jądrowe, trzeba będzie szczegółowo sprecyzować, a niekiedy i całkowicie zmienić plan działania wojsk. Oczywiście będzie to dokonywane w okresie likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela, odtwarzania systemu dowodzenia oraz zdolności bojowej wojsk, uwzględnienie bowiem wszystkich skutków użycia broni jądrowej przez nie - przyjaciela zawczasu, tj. podczas przygotowania operacji, jest praktycznie niemożliwe. Proces zbierania danych o rezultatach uderzeń jądrowych może wynosić od 10 i więcej godzin do kilku dni. Czas ten należy wykorzystać na ostateczne sprecyzowanie planu operacji, przekazanie wojskom uaktualnionych zadań i na ich przygotowanie do wykonania tych zadań.

Podczas planowania operacji wykonuje się szczegółowe obliczenia stosunku sił w całym pasie i według kierunków; ocenia się efektywność użycia broni jądrowej oraz zwykłych środków rażenia; oblicza się niezbędne gęstości artylerii, czołgów i piechoty na odcinkach przełamania /uderzenia/; określa się czas trwania przygotowania ogniowego i sposoby wsparcia ogniowego; ustala się możliwości zwalczania celów powietrznych nieprzyjaciela oraz potrzeby w zakresie środków OPL.

Planowanie odzwierciedla się w planie operacji zaczepnej, który składa się z: operacyjnej części planu, planów użycia rodzajów wojsk, armii lotniczej, planów zabezpieczenia działań bojowych wojsk, organizacji dowodzenia i łączności oraz planu pracy politycznej.

W ogólnej postaci plan operacji składa się z szeregu dokumentów. Plan operacji zaczepnej frontu /jego część operacyjną/ opracowuje się na mapie w skali 1:500 000 lub 200 000 /w armii w skali 1:200 000 lub 100 000/ wraz z pisemną legendą.

W formie graficznej na mapie mogą być przedstawione: ugrupowanie sił i środków nieprzyjaciela oraz prawdopodobny charakter jego działań; ugrupowanie operacyjne wojsk w rejonie wyjściowym; zadanie bliższe i dalsze, ich treść, głębokość, terminy wykonania i tempo natarcia z użyciem i bez użycia broni jądrowej; kierunek głównego uderzenia i innych uderzeń; zadania i obiekty rażenia wyznaczone wojskom raketowym i lotnictwu frontu w pierwszym uderzeniu jądrowym; obiekty, na które oddziałuje się bronią chemiczną; kierunki uderzeń i zadania armii /korpusów lub dywizji/, terminy wykonania tych zadań i linie rozgraniczenia; sposób wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu; skład, zadania, rejon desantowania i czas wysadzenia /zrzutu/ desantów powietrznych i morskich; rozmieszczenie punktów dowodzenia przed rozpoczęciem operacji oraz ich przesunięcie w toku operacji. Na mapie mogą być również przedstawione: cel i zasadnicze wskaźniki rozmachu operacji.

Wszystkie pozostałe dane i obliczenia przedstawia się w formie pisemnej w legendzie. Treść legendy powinna zawierać: ocenę nieprzyjaciela, jego możliwości i zamierzenia; skład bojowy i możliwości wojsk własnych; stosunek sił i środków; zamiar operacji; ilość, terminy dowozu oraz podział środków jądrowych, środków materiałowych i inne dane; podział środków wzmocnienia; podział rezerwy lotnictwa według zadań i do wsparcia armii, sposób zapewnienia bezpieczeństwa wojsk własnych podczas wykonywania uderzeń jądrowych; sposób wykonania ogniowego przygotowania i wsparcia nacierających wojsk oraz inne zagadnienia.

Plan pierwszego uderzenia jądrowego frontu, jako dokument odnoszący się do operacyjnej części planu operacji, opracowuje się w formie graficznej na mapie 1:500 000 lub 200 000 /w armii w skali 1:200 000 lub 100 000/ wraz z pisemną legendą

i grafikiem wykonania pierwszego uderzenia jądrowego.

Plan przygotowania i zajęcia przez wojska rejonu wyjściowego do operacji jest dokumentem, którego potrzeba opracowania oraz treść i forma zależne są od warunków rozpoczęcia ewentualnej wojny i od wymagań w zakresie zapewnienia wojskom obrony przed bronią masowego rażenia i ich stałej gotowości do odparcia możliwego wtargnięcia nieprzyjaciela na nasze terytorium. Plan ten celowo jest opracowywać w formie graficznej dla frontu na mapie w skali 1:200 000, a dla armii w skali 1:100 000 wraz z pisemną legendą i grafikiem wyjścia wojsk w rejonu wyjściowe. W dokumencie tym należy przedstawić: ugrupowanie wojsk pierwszego rzutu w rejonie wyjściowym oraz sposób ich wyprowadzenia w nakazane rejonu; skład, ugrupowanie sił i środków zabezpieczenia bojowego /osłony/; rejonu rozmieszczenia drugiego rzutu i odwodów oraz strefy ich odpowiedzialności; rejonu stanowisk startowych wojsk raketowych i artylerii, pozycje związków i oddziałów wojsk OPL; bazowanie lotnictwa frontu; punkty dowodzenia; rejonu i rubieże rozbudowy zapór inżynieryjnych, rejonu zniszczeń oraz inne dane.

Legenda może podawać: ocenę możliwego charakteru działań nieprzyjaciela, najbardziej prawdopodobne kierunki jego wtargnięcia na nasze terytorium z użyciem i bez użycia broni jądrowej; zadania wojsk w zakresie odparcia możliwego wtargnięcia nieprzyjaciela; cel przygotowania rejonu wyjściowego wojsk i zasadnicze przedsięwzięcia związane z jego rozbudową; charakter przedsięwzięć inżynieryjnych, siły, środki i terminy wykonania prac inżynieryjnych; sposób wyprowadzenia wojsk i zajęcia przez nie rejonów wyjściowych. Oddzielnie można opracować grafik wyprowadzenia wojsk i zajęcia rejonu wyjściowego.

Planowanie operacji zaczepnej jest procesem nader złożonym w działalności całego sztabu frontu, wymagającym dobrej organizacji pracy i właściwego pokierowania nim przez szefa sztabu i dowódcę.

Kierowniczą rolę w opracowaniu planu operacji odgrywa zarząd /oddział/ operacyjny sztabu frontu /armii/, którego praca przebiega w ścisłym współdziałaniu z szefami rodzajów wojsk i służb oraz ze sztabem AL.

Dla zapewnienia planowego przygotowania danych do decyzji, opracowania wszystkich dokumentów planu operacji oraz realizacji innych przedsięwzięć, celowe jest opracowanie kalendarzowego planu przygotowania operacji, w którym określa się konkretne terminy i wykonawców wszystkich przedsięwzięć /w tym każdego dokumentu planu operacji/, terminy i sposób przedstawienia ich do wglądu szefowi sztabu i do zatwierdzenia przez dowódcę frontu.

Kalendarzowy plan przygotowania operacji może być opracowany w formie grafiku.

4. Przygotowanie wojsk w rejonie wyjściowym przed rozpoczęciem działań bojowych

Po powzięciu decyzji i opracowaniu planu operacji dowództwo frontu /armii/ wykonuje cały szereg przedsięwzięć organizacyjnych związanych z przygotowaniem wojsk i rejonu wyjściowego. Praca ta obejmuje: postawienie zadań wojskom, organizację współdziałania, prowadzenie rozpoznania, przygotowanie stanu osobowego, inżynieryjne przygotowanie rejonów wyjściowych wojsk do natarcia, przygotowanie i rozwinięcie tyłów, przedsięwzięcia z zakresu organizacji dowodzenia i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych wojsk w operacji.

Podczas przygotowywania pierwszej operacji zaczepnej frontu zadania wojsk określa się z zasady zawczasu w okresie pokoju, a sposób przekazania ich wojskom ustanawia Sztab Generalny. W celu zachowania tajemnicy zamiaru operacji do zapoznania z zadaniami wojsk dopuszcza się wewnątrz sztabu frontu nader ograniczony krąg osób, w tym szefa zarządu operacyjnego oraz szefów rodzajów wojsk i służb, którzy zapoznają się tylko z częścią zadań ich dotyczącą.

Dokumentację planu pierwszej armijnej operacji zaczepnej opracowuje się również w sztabie frontu /w grupie wojsk/. W opracowaniu planów operacji armijnej mogą uczestniczyć upoważnieni przez Sztab Generalny odpowiedni pracownicy frontu /grupy wojsk/ z dowódcą na czele. Dowódcy armii mogą otrzymać zadania osobiście w sztabie frontu /okręgu wojskowego, grupy wojsk/. Wyciąg z dyrektywy operacyjnej frontu /rozkaz operacyjny/ i plany operacji zaczepnej armii będą przechowywane w osobistym sejfie dowódcy armii w pakietach opieczętowanych przez sztab frontu. Pakiet ten można rozpieczętować tylko na ustalony sygnał lub na rozkaz dowódcy frontu.

Dowódcom związków taktycznych i samodzielnych oddziałów z reguły w okresie pokoju nie przekazuje się zadań. Rozkazy bojowe z zadaniami dla tych związków i oddziałów przechowywane są w opieczętowanych przez sztab frontu /okręgu wojskowego, grupy wojsk, lub armii/ pakietach w osobistych sejfach odnośnych dowódców i otwierają się wyłącznie na sygnał lub rozkaz dowódcy frontu.

W razie nagłych zmian sytuacji może zaistnieć potrzeba uaktualnienia zadań w zawczasu sporządzonych dokumentach, a w wielu wypadkach opracowania tych zadań od nowa. Gotowość dowódcy i sztabu do wykonania tych czynności w krótkim czasie ma ważne znaczenie praktyczne. W każdej sytuacji głównym wymaganiem będzie jasność i zwięzłość stawianych wojskom zadań wykluczająca różną ich interpretację.

Jednym z ważniejszych przedsięwzięć z zakresu przygotowania wojsk do wykonania zadań operacji jest organizacja współdziałania. Najbardziej szczegółowo organizuje się je na okres pierwszego uderzenia jądrowego frontu, na pierwszy dzień natarcia i na okres odparcia możliwego wtargnięcia nieprzyjaciela na nasze terytorium.

Na następne dni wykonywania zadania bliższego frontu /armii/, w związku z trudnością określenia warunków sytuacji, współdziałanie organizuje się bardziej ogólnie, a na okres wykonywania zadania dalszego - orientacyjnie.

na wypadek

Podczas organizacji współdziałania na okres pierwszego uderzenia jądrowego między wojskami raketowymi i lotnictwem ustala się obiekty i cele uderzeń jądrowych, moc i rodzaj wybuchu, a także czas wykonania uderzeń, z uwzględnieniem bezpieczeństwa działania samolotów-nosicieli broni jądrowej.

Współdziałanie środków jądrowych frontu z uderzeniami strategicznych wojsk raketowych i lotnictwa dalekiego zasięgu organizowane jest przez naczelne dowództwo z reguły poprzez wyznaczenie dla nich stref oraz określenie czasu uderzeń jądrowych.

Przed wykonaniem pierwszego uderzenia jądrowego związki operacyjne powinny być ukryte i pozostawać w gotowości do szybkiego natarcia w zależności od rezultatów użycia broni jądrowej.

Na pierwszy dzień operacji prowadzonej bez użycia broni jądrowej uzgadnia się szczegółowo czas i sposób przelotu lotnictwa i przekroczenia przez wojska granicy państwowej, sposób pokonania przez lotnictwo strefy OPL oraz rozbicia wojsk osłony nieprzyjaciela, a także sposoby odparcia pierwszego zmasowanego uderzenia lotnictwa przeciwnika.

Szczegółowo opracowuje się sposób podejścia wojsk do przedniej rubieży obrony nieprzyjaciela, ogniowe obezwładnienie jego wojsk, działanie głównych sił dywizji pierwszorzędowych, ogniowe wsparcie natarcia wojsk oraz narastanie wysiłku pierwszego rzutu armii.

W kolejnych dniach wykonywania zadania bliższego szczególną uwagę zwraca się na uzgodnienie wysiłku wojsk celem rozbicia zgrupowań nieprzyjaciela znajdujących się na skrzydłach wewnętrznych.

Podczas organizacji współdziałania wojsk z lotnictwem udokładnia się zadania lotnictwa z zakresu obezwładniania obiektów na przedniej rubieży obrony nieprzyjaciela, sposób wezwania lotnictwa dla wsparcia działań bojowych związków taktycznych oraz sposoby oznaczenia przedniego skraju wojsk dla potrzeb lotnictwa.

Zgodnie z charakterem postawionych zadań i założonym sposobem współdziałania wojsk w operacji organizuje się bojowe, polityczne i operacyjne przygotowanie wojsk i sztabów w okresie pokoju.

Bacznej uwagi wymaga we współczesnych warunkach przygotowanie położenia wyjściowego wojsk przed rozpoczęciem działań wojennych. Jest to uwarunkowane wysokim stopniem gotowości środków rakietowo-jądrowych, lotnictwa i zgrupowań wojsk naszego potencjalnego przeciwnika na zachodnim i innych TDW, możliwością wykonania z zaskoczenia uderzeń jądrowych oraz groźbą wtargnięcia nieprzyjaciela na nasze terytorium. Wykonane /zawczasu inżynieryjne przygotowanie rejonu wyjściowego zmniejsza wrażliwość wojsk, stwarza dogodne warunki do odparcia napaści nieprzyjaciela, a także do przejścia do natarcia w każdych okolicznościach rozpoczęcia wojny. Najbardziej rozbudowane powinny być rejonu na kierunkach prawdopodobnych uderzeń nieprzyjaciela. Na tych kierunkach korzystna jest rozbudowa głęboko urzutowanej obrony z rozwiniętą siecią pozycji i rubieży. Dywizje pierwszorzutowe przygotowują pierwszy pas obrony, której przedni skraj może przebiegać w odległości 20-40 km od granicy państwowej, z takim wyliczeniem, aby wykluczyć rażenie wojsk ogniem artylerii oraz zmniejszyć możliwość wykonania na nie uderzeń taktycznymi środkami przenoszenia broni jądrowej przez nieprzyjaciela.

Przed pierwszym pasem obrony przygotowuje się pozycje ubezpieczenia bojowego, które w połączeniu z zaporami inżynieryjnymi stanowią pas przesłaniania /osłony/. W pasie tym w odległości 3-5 km i głębiej od granicy państwowej przygotowuje się rejonu stanowisk ogniowych /startowych/ dla artylerii i dywizjonów rakiet, zapewniające rażenie ogniem przeciwnika zarówno podczas przejścia naszych wojsk do natarcia, jak i w toku odpierania uderzeń przeciwnika. Dywizje drugiego rzutu armii rozmieszczają się w rejonach dogodnych do organizacji drugiego pasa obrony w odległości 60-80 i więcej km od granicy państwowej.

Dla drugiego rzutu i odwodów frontu wyznacza się rejonny ześrodkowania, zapewniające rozśrodkowane rozmieszczenie wojsk, a ponadto należy określać im strefy odpowiedzialności. Rejonny ześrodkowania rozbudowuje się pod względem inżynieryjnym. W strefach odpowiedzialności związki taktyczne i oddziały powinny zapewnić utrzymanie porządku i dyscypliny wśród ludności, niszczyć desanty i grupy dywersyjne nieprzyjaciela. Dla wojsk raketowych frontu i armii rozbudowuje się w rejonie wyjściowym zasadnicze i zapasowe rejonny stanowisk startowych; dla wojsk OPL - pozycje ogniowe oraz rejonny rozmieszczenia środków radiotechnicznych; dla lotnictwa prócz zasadniczych lotnisk przygotowuje się ukryte lotniska gruntowe i odcinki autostrad, które szybko można przystosować jako lotniska. Zawczasu urządza się rejonny rozmieszczenia wojsk specjalnych, punkty dowodzenia, węzły łączności i przeprowadza się linie łączności.

W całym pasie i na całą głębokość ugrupowania operacyjnego przygotowuje się drogi dla manewru wojsk, dowozu środków materiałowych i ewakuacji, pasy i rejonny zapór i zniszczeń.

Rejon wyjściowy przygotowany siłami i środkami wojsk przy zapewnieniu skrytości realizowanych przedsięwzięć oraz przestrzeganiu zasad maskowania. Dużego wysiłku wymaga przy tym realizacja przedsięwzięć zgodnie z planem maskowania.

W rejon wyjściowy wojska będą wyprowadzane na specjalne zarządzenie Sztabu Generalnego. Mogą one wychodzić tam na sygnał zarówno z miejsc stałej dyslokacji, jak też z rejonów alarmowych lub rejonów ćwiczeń.

5. Organizacja zabezpieczenia działań bojowych i dowodzenia wojskami

Dobrze przemyślane i zawczasu zorganizowane zabezpieczenie działań bojowych wojsk stanowi jeden z czynników decydujących o pomyślnym przebiegu operacji.

Rodzajami zabezpieczenia są: rozpoznanie, maskowanie operacyjne, OPBMar, zabezpieczenie inżynieryjne, przeciwdzia-

łanie radioelektroniczne, zabezpieczenie chemiczne, hydrometeorologiczne, topograficzne i tyłowe.

Zabezpieczenie operacji zaczepnej organizuje się na podstawie decyzji dowódcy i jego wytycznych. Przedsięwzięcia zabezpieczenia operacji opracowuje się pod bezpośrednim kierownictwem szefa sztabu frontu /armii/.

Sztab frontu /armii/ opracowuje przedsięwzięcia rozpoznania, OPBMaR, maskowania operacyjnego, przeciwdziałania radioelektronicznego, hydrometeorologicznego i zabezpieczenia topograficznego. Inne rodzaje zabezpieczenia organizują i realizują odpowiedni szefowie rodzajów wojsk i służb. Dla każdego rodzaju zabezpieczenia sporządza się plan, a wojskom wydaje się zarządzenia bojowe podpisane przez szefa sztabu.

Ważnym elementem przygotowania operacji jest zorganizowanie zawczasu dowodzenia wojskami, które obejmuje: planowanie przygotowania i rozwinięcia punktów dowodzenia w rejonie wyjściowym wojsk oraz sposobów ich przesuwania w toku operacji; przygotowanie i rozbudowanie zawczasu punktów dowodzenia pod względem inżynieryjnym, również rozbudowę linii i węzłów łączności; utrzymywanie stałej gotowości sztabów do dowodzenia wojskami w warunkach bojowych oraz inne przedsięwzięcia. Punkty dowodzenia i łączności powinny być zdolne do zapewnienia nieprzerwanego dowodzenia podczas doprowadzania wojsk do pełnej gotowości bojowej, w toku ich przegrupowywania i rozwijania w rejonie wyjściowym, podczas wykonywania nagłego uderzenia na nieprzyjaciela i odpierania możliwego wtargnięcia wroga na nasze terytorium oraz podczas wykonywania wszystkich innych zadań operacji z użyciem i bez użycia broni jądrowej. W operacji zaczepnej we froncie i armii organizowane są następujące punkty dowodzenia: SD, WSD i KSD. W pewnych warunkach może być tworzone pomocnicze stanowisko dowodzenia - PSD.

System łączności obejmuje: rozwiniętą sieć linii wszystkich rodzajów łączności oraz główne i pomocnicze węzły łączności. Organizuje się go z takim wyliczeniem, aby zapewniał nieprzerwaną łączność z wojskami zarówno w miejscach sta-

łej dyslokacji, jak i z przygotowanych punktów dowodzenia.

Najbardziej niezawodny system łączności powinien zapewnić: powiadamianie wojsk, łączność z siłami i środkami uczestniczącymi w pierwszym uderzeniu jądrowym oraz podczas odpierania napaści nieprzyjaciela, a także kontakt ze zgrupowaniami wojsk przechodzącymi do natarcia.

Dla zapewnienia stałego dowodzenia wojskami w toku operacji zaczepnej zawczasu planuje się sposób przesunięcia punktów dowodzenia oraz tworzy się grupę dowodzenia ze środkami łączności dla dowódcy podczas jego wyjazdów do wojsk. Dowódcy i zasadniczemu składowi kierowniczymu dowództwa należy zapewnić: możliwości nieprzerwanego dowodzenia wojskami. Przesunięcie punktów dowodzenia dokonuje się w razie konieczności przybliżenia ich do wojsk i zapewnienia niezawodnego dowodzenia lub w wypadku zaistnienia groźby uderzenia nieprzyjaciela na punkt dowodzenia. Punkt dowodzenia przesuwa się za zezwoleniem przełożonego, kiedy nowy rejon jego rozmieszczenia jest już przygotowany pod względem inżynierskim.

6. Utrzymanie wysekiej gotowości bojowej wojsk

Wysoka stała gotowość bojowa wojsk do wykonania zadań bojowych stanowi główne wymaganie i zasadniczy warunek zapewniający nieoczekiwane wykonanie uderzenia na nieprzyjaciela i pomyślne przeciwdziałanie jego możliwego wtargnięcia na nasze terytorium.

Obecnie w siłach zbrojnych ustanowione są następujące stopnie gotowości bojowej: stała, podwyższona i pełna.

Stać gotowość bojowa oznacza taki stan, w którym wojska i lotnictwo - zajmując się codzienną, planową działalnością - znajdują się w gotowości do wykonania zadań bojowych przez poszczególne związki taktyczne i oddziały będące w stałej gotowości oraz do przeprowadzenia mobilizacji przez związki taktyczne, oddziały i instytucje o niepełnych stanach. Przy tym niektóre oddziały i pododdziały prowadzą dyżury bojowe oraz wykonują zadania bojowe zgodnie z planami.

Przez podwyższoną gotowość bojową wojsk rozumiemy taki ich stan, który umożliwia w bardzo krótkim czasie doprowadzenie ich do pełnej gotowości bojowej. W tym stopniu gotowości bojowej wszystkie związki taktyczne i oddziały, znajdujące się na ćwiczeniach, poligonach i uczestniczące w różnych pracach powracają do swoich garnizonów i realizują przedsięwzięcia w celu podwyższenia gotowości bojowej i mobilizacyjnej; wzmacnia się środki dyżurne, które prowadzą dyżurowanie w pełnej gotowości bojowej. Kadre zawodową odwołuje się z urlopów i podróży służbowych, w pełni wyposaża się i zakwaterowuje w koszarach. Wzmacnia się służbę dyżurną, ochronę i obronę ważniejszych obiektów oraz patrołowanie w garnizonach. Organizuje się OPBMaR. W sztabach ustanawia się całodobowe dyżurowanie odpowiedzialnych generałów i oficerów wzmocnionych zespołów na stanowiskach dowodzenia i w dowództwach; na przygotowane punkty dowodzenia wysyła się grupy operacyjne ze środkami łączności.

Zgodnie z dyrektywą MON i Sztabu Generalnego realizuje się szereg specjalnych przedsięwzięć w zakresie podwyższenia gotowości bojowej związków i oddziałów wojsk rakietowych, związków i oddziałów o niepełnych stanach, WKR, baz, składów i innych jednostek.

Wszystkie zrealizowane przedsięwzięcia w zakresie podwyższenia gotowości bojowej pozwalają na skryte przygotowanie wojsk do wykonania zadań bojowych. Doprowadzenie wojsk do podwyższonej gotowości bojowej zwykle nie wymaga opuszczania przez nie punktów stałej dyslokacji. Niektóre jednak oddziały i związki taktyczne mogą być wyprowadzone zawczasu w określone rejony.

Pełna gotowość bojowa - to najwyższa gotowość wojsk do natychmiastowego wykonania zadań bojowych. Wojska do pełnej gotowości bojowej doprowadza się z reguły po alarmie bojowym i opuszczeniu przez nie miejsc stałej dyslokacji.

W tym stopniu gotowości bojowej związki i oddziały przechodzą na organizację czasu wojennego. Związki i oddziały o zmniejszonych stanach lub nie posiadające pełnego stanu osobowego uzupełniają się do pełnego etatu z rezerwy i

mobilizują się w ustalonych terminach, zgodnie z uprzednio opracowanymi planami.

Stanowi osobowemu związków taktycznych i oddziałów wydaje się amunicję, granaty, maski przeciwgazowe z zapasów nie-naruszalnych, indywidualne środki opatrunkowe i pakiety przeciwchemiczne.

W grupach wojsk, w przygranicznych okręgach wojskowych oddziały i pododdziały zabezpieczenia bojowego /osłony/ wyprowadza się w wyznaczone im rejony realizując przedsięwzięcia obronne zgodnie z planem, prowadzi się rozpoznanie /w granicach swego terytorium i przestrzeni powietrznej/ oraz dokonuje rozśrodkowania lotnictwa.

Sztaby wyprowadza się na przygotowane SD i prowadzi kontrolę wykonania zaplanowanych czynności. Wojska mogą uzyskać pełną gotowość bojową bez uprzedniej realizacji przedsięwzięć mających na celu podwyższenie ich gotowości bojowej.

W związkach operacyjnych i taktycznych oraz w oddziałach opracowuje się konkretne plany doprowadzenia wojsk do pełnej gotowości bojowej, z wyszczególnieniem odpowiednich przedsięwzięć i terminów gotowości.

We współczesnych warunkach nie można liczyć na to, iż zawsze wystąpi okres zagrożenia pozwalający na planowe wykonywanie wszystkich przedsięwzięć w zakresie doprowadzenia wojsk do pełnej gotowości bojowej. Przyjmowanie zawsze za punkt wyjścia możliwości istnienia takiego okresu oznacza popełnienie błędu nie do naprawienia.

Oczywiście u podstaw wszystkich przedsięwzięć mających na celu doprowadzenie wojsk do pełnej gotowości bojowej leży możliwość niespodziewanego rozpoczęcia działań wojennych. Zasadniczymi czynnikami zapewniającymi przejście wojsk ze stałej gotowości bojowej do wyższych stopni gotowości bojowej są: dobrze przemyślany system powiadamiania wojsk; ustalenie rejonów do zajęcia po alarmie bojowym, jak również rejonów do wykonania zadań mobilizacyjnych oraz sposobów wyjścia do tych rejonów; utrzymanie wysokiej gotowości bojowej wojsk podczas

przebywania związków taktycznych i oddziałów na ćwiczeniach, poligonach, w obozach i w innych miejscach poza punktami stałej dyslokacji; utrzymanie i doprowadzenie do gotowości uzbrojenia, techniki, zapasów środków materiałowo-technicznych; przedsięwzięcia organizacyjno-polityczne; nieustanna kontrola stanu gotowości bojowej wojsk.

Szczególną uwagę należy zwrócić na pracę polityczną i moralno-psychologiczne przygotowanie stanu osobowego. Wysoki stan moralno-polityczny jest ważnym czynnikiem charakteryzującym gotowość i zdolność bojową wojsk.

III. PROWADZENIE OPERACJI ZACZEPNEJ Z UŻYCIEM BRONI JĄDROWEJ

=====

1. Sposoby prowadzenia operacji i rozgromienia zgrupowań nieprzyjaciela

Operacja zaczepna z użyciem broni jądrowej rozpoczyna się zwykle od wykonania pierwszego uderzenia jądrowego. Uderzenie to powinno być wykonane dla zdecydowanego porażenia nieprzyjaciela na całą głębokość jego ugrupowania oraz w celu stworzenia warunków do szybkiego natarcia wojsk zgodnie z zamiarem operacji.

Sposoby prowadzenia operacji zaczepnej oraz rozgromienia poszczególnych zgrupowań nieprzyjaciela mogą być różne. Przy tym, jeśli mówimy o sposobach prowadzenia operacji, to mamy na myśli sposób wykorzystania sił i środków dla rozgromienia zgrupowań i odwodów nieprzyjaciela w całym pasie i na całą głębokość operacji.

W warunkach stosowania broni jądrowej możliwe są różne sposoby prowadzenia operacji i rozgromienia poszczególnych zgrupowań nieprzyjaciela, jednakże u podstaw wszystkich tych sposobów leżą: uzgodnione użycie broni jądrowej dla zdecydowanego porażenia przeciwnika oraz energiczne działania wojsk pancernych, zmechanizowanych i powietrznodesantowych w celu zakończenia rozbicia zasadniczych sił nieprzyjaciela i opowania ważnych rejonów i obiektów w krótkim czasie.

Zasadniczym sposobem prowadzenia pierwszej operacji będzie niewątpliwie zdecydowane porażenie nieprzyjaciela nie - spodziewanie wykonanym zmasowanym uderzeniem jądrowym oraz energicznym natarciem w wysokim tempie armii /dywizji/ ogólnowojskowych i pancernych, a także działaniami desantów powietrznych frontu /armii/ - na najkrótszych kierunkach wyprowadzających do rejonów stanowiących cel operacji /naturalnie z obejściem stref niebezpiecznych skażeń oraz znacznych zniszczeń/, rozcięcie zasadniczych zgrupowań nieprzyjaciela i ich zniszczenie. Wojska pierwszego rzutu blokują i obchodzą ogniska i punkty operu nieprzyjaciela. Ich zniszczenia dokonują oddziały specjalne wydzielone z odwodu lub drugiego rzutu.

Może być zastosowany i taki sposób prowadzenia operacji, kiedy po wykonaniu pierwszego uderzenia jądrowego natarcie wojsk prowadzone jest na kierunkach zbieżnych w celu okrążenia i zniszczenia zasadniczych sił nieprzyjaciela siłami armii i frontu lub we współdziałaniu z sąsiednimi frontami - z jednoczesnym rozwinięciem działań zaczepnych w głąb.

Na kierunku nadmorskim korzystnie jest wykonać uderzenie wzdłuż wybrzeża, w celu odcięcia zasadniczego zgrupowania nieprzyjaciela od morza, pozbawienia go wsparcia siłami floty oraz możliwości uzupełnień drogą morską, a następnie rozbić to zgrupowanie na części i zniszczyć prowadząc szybkie natarcie w głąb.

Mogą być stosowane i inne sposoby prowadzenia operacji, a także różne ich kombinacje.

W toku operacji mogą być również stosowane różne sposoby rozgromienia oddzielnych zgrupowań nieprzyjaciela na tym lub innym kierunku podczas wykonywania zadania bliższego i dalszego. Określone zgrupowania nieprzyjaciela mogą być niszczone jednocześnie lub kolejno, na jednym lub kilku kierunkach.

Zasadniczym sposobem rozgromienia zgrupowań nieprzyjaciela jest wykonanie zmasowanych lub grupowych uderzeń jądrowych - w połączeniu z użyciem innych środków rażenia oraz szybkim działaniem wojsk, które kończą niszczenie głównych sił przeciwnika.

Można osiągnąć w krótkim czasie zdecydowane porażenie znacznych sił nieprzyjaciela /60-80%/ używając tylko broni jądrowej.

W wielu przypadkach zgrupowania nieprzyjaciela mogą być rozbite tylko bronią chemiczną - w połączeniu z użyciem zwykłych środków rażenia i uzgodnionymi działaniami wojsk. Niekiedy podczas wojny jądrowej rozgromienie niewielkich zgrupowań nieprzyjaciela, pozostałych na skrzydłach lub tyłach naszych nacierających wojsk, może być dokonane działaniem wojsk z użyciem tylko zwykłych środków rażenia.

2. Wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu oraz przedsięwzięcia w zakresie odtwarzania zdolności bojowej wojsk

Pierwsze uderzenie jądrowe frontu wykonuje zgodnie z zawczasu opracowanym planem. Stanowi ono salwę wszystkich znajdujących się w gotowości rakiet oraz zmasowany wylot lotnictwa frontu dla porażenia obiektów nieprzyjaciela.

Najbardziej dogodnym wariantem pierwszego uderzenia jądrowego będzie wariant, kiedy uderzenie będzie wykonane jednocześnie z pierwszym uderzeniem strategicznych sił jądrowych. W tym wypadku pierwsza salwa rakiet operacyjno-taktycznych i pierwszy wylot lotnictwa frontu będzie tylko uzupełniać pierwsze uderzenia strategicznych sił jądrowych. Jednakże jest to możliwe tylko w szczególnie sprzyjających warunkach, kiedy środki frontu będą doprowadzone na czas do pełnej gotowości bojowej i z chwilą otrzymania sygnału ze Sztabu Generalnego wprowadzone do działań. Należy w tej sytuacji uwzględnić to, iż gotowość środków jądrowych frontu ustępuje gotowości strategicznych wojsk raketowych, a uzależnianie czasu odpalenia tych ostatnich od środków frontowych jest niewygodne. Dlatego najczęściej pierwsze uderzenie jądrowe frontu będzie wykonywane w ślad za salwą strategicznych sił jądrowych. Należy jednak dążyć do skrócenia do minimum przerwy między uderzeniem jądrowym stra-

tegicznych wojsk raketowych a uderzeniem środkami frontu. Jest to możliwe dzięki podwyższeniu gotowości wojsk raketowych i lotnictwa frontu, zrealizowaniu na czas przedsięwzięć związanych z zabezpieczeniem technicznym rakiet, a także rozwinięciu na czas wojsk raketowych frontu i armii w rejonie wyjściowym.

Podczas wykonywania pierwszego uderzenia jądrowego frontu, jednocześnie z uderzeniem strategicznych wojsk raketowych, pierwsza salwa rakiet frontu i armii może być wykonana po 5-8 minutach od startu rakiet strategicznych, tak aby osiągnąć jednoczesność uderzeń na obiekty i zgrupowania nieprzyjaciela. Jednakże uwzględniając stale wzrastające możliwości nieprzyjaciela w zakresie wykrycia odpalania rakiet i startu lotnictwa, należy dążyć do jednoczesnego odpalania rakiet operacyjno-taktycznych i rakiet strategicznych, a start lotnictwa frontowego rozpocząć z chwilą odpalenia rakiet. Taki wariant zapewnia najbardziej niespodziewane pierwsze uderzenie jądrowe oraz gwarantuje, iż wojska raketowe i lotnictwo frontu nie będą narażone na uderzenia nieprzyjaciela do momentu odpalenia rakiet. W celu osiągnięcia jednoczesności uderzeń frontowymi i armijnymi środkami jądrowymi oraz uderzeń strategicznych sił jądrowych we froncie i w armii wyznacza się 30% dyżurnych środków raketowych /w stosunku do ogólnej ilości posiadanych środków/, które powinny być zawsze gotowe wziąć udział w wykonaniu pierwszego uderzenia jądrowego. Obiektami uderzeń środków dyżurnych będą operacyjno-taktyczne środki napadu nieprzyjaciela i system dowodzenia.

W miarę uzyskiwania gotowości przez pozostałe wojska raketowe i lotnictwo frontu wykonywane będą uderzenia w celu porażenia głównych zgrupowań nieprzyjaciela, środków OPL, pozostałych punktów dowodzenia i innych ważnych obiektów przeciwnika.

Przy użyciu strategicznych, operacyjno-taktycznych i taktycznych środków jądrowych na obiekty nieprzyjaciela należy uwzględniać warunki bezpieczeństwa wojsk własnych, a między innymi odległości nacierających wojsk od punktów zerowych

uderzeń jądrowych zależne od mocy ładunków jądrowych, rodzaju wybuchu, kierunku i szybkości wiatru, a także od pory doby /w nocy promieniowanie świetlne oddziałuje dwa razy silniej/. Bezpieczna odległość naszych wojsk od punktów zerowych powietrznych uderzeń jądrowych wynosi: dla 5 kt - 2,5 km, 10 kt - 3,8 km, 20 kt - 4,5 km, 30 kt - 5,2 km, 50 kt - 6,3 km, 100 kt - 8 km, 200 kt - 10,5 km, 300 kt - 12 km. Jeśli wojska nie są uprzedzone o uderzeniach jądrowych, to powyższe odległości należy zwiększyć dwukrotnie.

W toku pierwszego uderzenia jądrowego w związku z gwałtownymi zmianami sytuacji i stratami środków jądrowych od uderzeń nieprzyjaciela należy wprowadzać do grafiku pierwszego uderzenia jądrowego odpowiednie poprawki, których istota powinna sprowadzać się do: ustalenia kolejności rażenia obiektów, zmiany niektórych uprzednio zaplanowanych obiektów uderzeń jądrowych, ustalenia uderzeń na dodatkowo wykryte ważne obiekty nieprzyjaciela /w tym w pierwszej kolejności na środki jądrowe/, zmiany planowanej ilości i mocy ładunków jądrowych dla rażenia obiektów, a w związku z tym i zmiany stopnia ich obezwładnienia, a także do podziału zadań między wojska raketowe i lotnictwo frontu itd.

Dokonując powyższych poprawek dowódca powinien szczególnie wziąć pod uwagę czas i możliwości wojsk w zakresie wykonania zmienionych zadań.

Podczas organizacji i wykonywania pierwszego uderzenia jądrowego koniecznie należy dążyć do osiągnięcia takiego stopnia porażenia nieprzyjaciela, który by zapewniał osiągnięcie nad nim zdecydowanej przewagi w siłach i środkach dla prowadzenia energicznego natarcia.

Jednocześnie z wykonywaniem pierwszego uderzenia jądrowego lub po jego wykonaniu wojska frontu będą odpierać uderzenie nieprzyjaciela z powietrza oraz nie dopuszczać do wtargnięcia jego zgrupowań wojsk lądowych.

Odparcie zmasowanych nalotów lotnictwa i bezpilotowych środków napadu powietrznego nieprzyjaciela może rozpo-

cząć się od wprowadzenia do walki lotnictwa myśliwskiego i uderzeń oddziałów rakiet przeciwlotniczych wojsk OPL. Przy tym uderzenia na cele powietrzne nieprzyjaciela powinny być wykonywane w pierwszej kolejności przez te środki OPL, w których strefie zasięgu znajdują się cele powietrzne. Jeśli wszystkie siły i środki OPL osiągnęły pełną gotowość bojową - do czego koniecznie trzeba dążyć w chwili zaistnienia bezpośredniej groźby wybuchu wojny - odparcie napadu rozpocznie się siłami i środkami zgodnie z planem.

W razie nagłego napadu nieprzyjaciela działania bojowe w celu zniszczenia celów powietrznych mogą rozpocząć środki dyżurne OPL, których wysiłek będzie narastał przez wprowadzenie do walki wszystkich pozostałych sił wojsk OPL i lotnictwa frontowego. W każdym warunkach należy dążyć do możliwie największego oddziaływania na nieprzyjaciela powietrznego, przy czym już na najdalszych podejściach do osłanianych wojsk i obiektów, tak aby maksymalnie wykorzystać możliwości bojowe środków OPL dla zdecydowanego porażenia przeciwnika do czasu jego wyjścia celem wykonania uderzeń na nasze obiekty.

W rezultacie uderzeń jądrowych obu stron gwałtownie zmieni się sytuacja: mogą nastąpić liczne zniszczenia, utworzyć się strefy skażeń promieniotwórczych, zalewów, pożarów w kompleksach leśnych i miejscowościach. Najprawdopodobniej nie uda się uniknąć strat w wojskach od uderzeń jądrowych nieprzyjaciela, w rezultacie czego oddzielne zgrupowania mogą być bardzo osłabione lub utracą zdolność bojową. Wymaga to niezwłocznego zrealizowania przedsięwzięć w celu likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia i odtworzenia zdolności bojowej wojsk dla wykonania stojących przed nimi zadań.

Zorganizowanie i wykonanie wszystkich czynności w zakresie likwidacji skutków uderzeń jądrowych - w pierwszej kolejności dotyczących odtworzenia zdolności bojowej wojsk - wymaga ogromnego wysiłku dowódcy, sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb oraz samych wojsk. Przede wszystkim trzeba koniecznie otrzymać dane o stanie wojsk i sytuacji radioaktywnej, określić zakres strat i stan gotowości związków taktycznych i oddziałów

do wykonania zadań bojowych. Przy czym od otrzymania i właściwej oceny tych danych w dużej mierze zależy uzasadniona /słuszna/ decyzja dotycząca kolejnych działań bojowych. Obecnie nikt nie wyobraża sobie sytuacji, jaka może powstać w wyniku ^{kilkuset} uderzeń jądrowych, jednakże powinniśmy uczyć dowódców i sztaby przejawiania inicjatywy w zakresie likwidacji skutków uderzeń jądrowych, jak i w wykonywaniu postawionych im zadań. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywać będą dowódcy dywizji.

Po wykonanych uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela ocalałe zgrupowania wojsk armii i frontu powinny niezwłocznie przejść do natarcia. Przy znacznych stratach wynikłych wskutek tych uderzeń należy zwrócić szczególną uwagę na ustalenie zdolnych do walki oddziałów i związków taktycznych, na postawienie im zadań bojowych do natarcia oraz zadań związanych z organizacją przeciwdziałania przejściu przeciwnika do natarcia i przeprowadzenia wszystkich przedsięwzięć w zakresie likwidacji skutków uderzeń jądrowych i odtworzenia zdolności bojowej wojsk.

Odtworzenie zdolności bojowej związków i oddziałów wszystkich rodzajów wojsk jest nierozzerwalnie związane z koniecznością wykonania czynności organizacyjnych, dokonania szerokiego manewru wojskami i zapasami środków materiałowo-technicznych, z przeprowadzeniem prac ratowniczych i stworzeniem warunków zapewniających wykonanie zadań bojowych, a także z koniecznością uzupełnienia strat w stanie osobowym i technice bojowej oraz wykonania jej remontu.

Odtworzenie zdolności bojowej oddziałów i związków taktycznych porażonych uderzeniami jądrowymi może obejmować: wykonywanie czynności w zakresie odtworzenia naruszonego dowodzenia związkami i oddziałami; wyprowadzenie z ognisk porażenia zachowujących zdolność bojową związków i oddziałów w celu kontynuowania realizacji zadań bojowych; wykonanie prac ratowniczych w ogniskach porażenia i ewakuację stanu osobowego; przeprowadzenie zabiegów specjalnych stanu osobowego oraz dezaktywacji uzbrojenia, środków materiałowo-technicznych; wykonanie prac w zakresie oczyszczenia dróg i wyjścia

scia z rejonów porażenia; likwidację i lokalizację możliwych ognisk pożarów.

W wypadku dużych strat i naruszenia struktury organizacyjnej dywizji, z oddzielnych jej części i ocalałego stanu osobowego oraz ^{spasła} techniki bojowej organizuje się oddziały zbiorcze. W niektórych jednak wypadkach organizowanie takich oddziałów z jednej dywizji nie będzie celowe, a bardziej wskazane będzie organizowanie z oddziałów i pododdziałów kilku dywizji jednej pełnowartościowej dywizji, co wymaga jednak realizacji poważnych przedsięwzięć organizacyjnych. Należy także poczynić przedsięwzięcia w celu likwidacji i uzupełnienia strat w uzbrojeniu, ^{spasła} technice bojowej ^{zmi} i zapasach środków materiałowych.

3. Rozgromienie zgrupowań nieprzyjaciela

Przejście wojsk do natarcia zależne będzie od rezultatów pierwszego uderzenia jądrowego stron, pomyślnych działań wojsk OPL i charakteru działań nieprzyjaciela. Sukces pierwszego uderzenia jądrowego trzeba koniecznie wykorzystać ^{maksymalnie} w celu niezwłocznego przejścia do natarcia siłami wojsk zmechanizowanych i pancernych w ślad za tym uderzeniem.

Po przejściu do natarcia wojska mogą spotkać się z koniecznością prowadzenia bitew spotkaniowych, pokonywania /przełamywania/ obrony, prowadzenia pościgu i niszczenia przeciwdzierającego zgrupowania. Nacierające wojska będą musiały pokonywać różnorodne zapory, strefy skażeń, forsować przeszkody wodne, opanowywać miejscowości i ważniejsze ośrodki polityczne, administracyjne i ekonomiczne. Nie wykluczone, iż w toku operacji zaczepnej front /armia/ częścią swoich sił może być zmuszony przejść do obrony.

W toku operacji zaczepnej wojska powinny przede wszystkim rozgromić zgrupowania nieprzyjaciela w strefie przygranicznej. Przeciwnik zostaje zdecydowanie porażony już w pierwszym uderzeniu jądrowym, zaś ostateczne rozbicie lub zniszczenie stawiających opór jego zgrupowań realizuje się kolejnymi

uderzeniami jądrowymi i działaniem nacierających wojsk. Jednak ciągle zmiany sytuacji, powstałe w rezultacie uderzeń jądrowych walczących stron, mogą spowodować konieczność zmiany lub uaktualnienia sposobów działań wojsk prowadzonych w celu rozgromienia zgrupowań przeciwnika stawiających opór w strefie przygranicznej.

Zależnie od stopnia porażenia nieprzyjaciela, zdolności bojowych wojsk własnych i kształtującego się stosunku sił mogą zaistnieć różne warunki do rozbicia nieprzyjaciela. W sytuacji, gdy przeciwnik poniesie takie straty, że zostaną mu w strefie przygranicznej tylko oddzielne rozbite i pozbawione zdolności bojowej zgrupowania - działania bojowe nacierających wojsk sprowadzać się będą do szybkiego przesunięcia w ugrupowaniu przedbojowym, a nawet marszowym. Do zakończenia rozbicia zgrupowań wroga wystarczy wydzielić w tym wypadku część sił.

W warunkach gdy na oddzielnych kierunkach lub w całym pasie frontu /armii/ obie strony poniosą poważne straty, ważne są: uprzedzenie nieprzyjaciela w wykonaniu kolejnych uderzeń jądrowych na zachowujące zdolność bojową jego zgrupowania, likwidacja skutków uderzeń jądrowych, szybkie odtworzenie zdolności bojowej wojsk porażonych uderzeniami jądrowymi i wykorzystanie ich do rozwinięcia natarcia, a także zdecydowane przejście do natarcia zachowującymi zdolność bojową wojskami.

Nie jest wykluczone, że oddzielne zgrupowania wojsk w pełni utracą zdolność bojową, a przeciwnik wykorzysta tę sytuację i przejdzie swymi siłami do natarcia. W tym wypadku należy wykonać powtórne uderzenie jądrowe na najgroźniejsze zgrupowanie nieprzyjaciela i zorganizować działania obronne wojsk, a niekiedy kierunki te wzmocnić siłami i środkami z odwodu wyższego dowódcy.

Możliwa jest i taka sytuacja, kiedy na jednych kierunkach przeciwnik poniesie znaczne straty, a na innych dysponować będzie zgrupowaniami sił i środków zdolnymi do zdecy-

dowanego natarcia, zaś w tymże czasie nasze wojska na tych kierunkach poniosą duże straty. W tym wypadku wszystkie wysiłki powinny być skoncentrowane w celu szybkiego wykonania zamasywanych uderzeń jądrowych na posiadające zdolność bojową zgrupowania nieprzyjaciela i na energiczne wtargnięcie naszych sił na jego terytorium w ślad za tymi uderzeniami.

Podczas rozgramiania lotniczych zgrupowań nieprzyjaciela jednym z ważniejszych zadań - niezależnie od wykonanych na niego uderzeń jądrowych i chemicznych w strefie przygranicznej - będzie uchwycenie i niszczenie czynnych lotnisk przeciwnika przez desanty powietrzne i zgrupowania pancerne, które wdarły się w głąb jego terytorium.

4. Rozwinięcie działań zaczepnych

Przez rozwinięcie działań zaczepnych rozumiemy narastanie wysiłku wojsk na decydującym kierunku natarcia, zwiększenie tempa natarcia w celu szybkiego zniszczenia sił nieprzyjaciela i opanowania rejonów, po których uchwyceniu zostanie osiągnięty cel operacji. W celu pomyślnego rozwinięcia natarcia wykonuje się powtórne uderzenia jądrowe na zgrupowania i obiekty nieprzyjaciela, a dla zakończenia jego rozgromienia wykorzystuje się w pierwszym rzędzie armie pancerne /DPanc/ i wojska powietrznodesantowe.

Armia pancerna i dywizje pancerne armii ogólnowojskowych stanowią wiodącą siłę zgrupowań uderzeniowych i prowadzą działania na decydujących kierunkach natarcia. Związki te - mając dużą siłę uderzeniową, wysoką manewrowość, znaczną odporność na uderzenia broni jądrowej, a także zwiększoną możliwość pokonywania stref skażeń promieniotwórczych, zniszczeń oraz zapór - mogą działać w ślad za uderzeniami jądrowymi i szybko zakończyć rozbicie ocalałych zgrupowań nieprzyjaciela, niszczyć lub opanowywać jego węzły lotniskowe i bazy rakietowe, środki OPL, ważne punkty dowodzenia, a także dezorganizować przedsięwzięcia mobilizacyjne przeciwnika. Działając w oderwaniu od głównych sił pierwszego rzutu, armia pancerna /DPanc/

może wykonywać uderzenia na skrzydła i tyły ocalałych zgrupowań nieprzyjaciela i narastać wysiłek na decydującym kierunku natarcia lub może otrzymać zadania w celu przeniesienia wysiłku na inne kierunki.

Podczas rozwijania działań zaczepnych ważną rolę, jeśli chodzi o zakończenie rozbicia nieprzyjaciela, spełniać będą desanty powietrzne, które mogą się różnić co do składu, głębokości desantowania oraz charakteru wykonywanych przez nie zadań. Zwykle będą one desantowane w ślad za uderzeniami jądrowymi na jednym lub kilku zbieżnych kierunkach ze zdecydowanymi celami.

W celu osiągnięcia powodzenia w natarciu armii pancernej i ogólnowojskowych już w pierwszych dniach operacji szeroko będą wykorzystywane taktyczne desanty powietrzne z zadaniem zniszczenia środków napadu jądrowego, zakończenia rozbicia niedużych ocalałych zgrupowań nieprzyjaciela, wzbronienia manewru sił i środków przez przeciwnika, działania na korzyść dywizji pierwszego rzutu drogą opanowywania węzłów dróg, przepraw przez przeszkody wodne, a także w celu ułatwienia pokonania stref skażeń promieniotwórczych i zniszczeń, w tym w pierwszej kolejności pokonania pasów min jądrowych. Wysadzenie taktycznych desantów powietrznych przez armię wymaga jej wzmocnienia jednostkami śmigłowców ze szczybla frontu.

Obecnie zorganizowane zostały brygady powietrzno-szturmowe. Sposób ich użycia jest jeszcze w stadium doświadczeń; rozważa się możliwość ich praktycznego wykorzystania w całości lub pododdziałami w ślad za uderzeniami jądrowymi do zniszczenia środków jądrowych nieprzyjaciela, baz elaboracji i składów ładunków jądrowych i chemicznych, lotnisk, punktów dowodzenia, środków OPL, do opanowania mostów, przełęczy górskich i innych ważnych obiektów. W niektórych wypadkach powietrzno-szturmowe związki i oddziały mogą wykonywać zadania związane z opanowaniem i utrzymaniem ważnych rubieży i obiektów na tyłach nieprzyjaciela.

Zadaniem operacyjnych desantów powietrznych może być: zakończenie rozgromienia zgrupowań nieprzyjaciela porażonych uderzeniami jądrowymi, opanowanie i zniszczenie baz rakietowo-jądrowych, węzłów lotniskowych, składów broni jądrowej, izolacja zgrupowań przeciwnika od podchodzących jego odwodów z głębi, opanowanie rejonu przepraw i stworzenie warunków pokonania szerokich przeszkód wodnych z marszu, zniszczenie punktów dowodzenia, środków radioelektronicznych, węzłów łączności w celu dezorganizacji ogólnego systemu dowodzenia jego wojskami. Śmiałe i aktywne działania desantów powietrznych stanowiąc będą podstawę do pomyślnej realizacji postawionych im zadań. Na korzyść desantów powietrznych front może wykonywać pojedyncze i grupowe uderzenia jądrowe na najważniejsze zgrupowania nieprzyjaciela oraz wspierać ich walkę swoim lotnictwem.

Po wykonaniu przez nieprzyjaciela naziemnych uderzeń jądrowych będą powstawać strefy skażeń promieniotwórczych, które mogą stać się poważną przeszkodą na drodze natarcia nasyższych wojsk oraz przyczyną promieniotwórczego ich skażenia. W rezultacie powyższego nieprzyjaciel może zyskać na czasie w celu podciągnięcia swoich odwodów, wycofania w głąb wojsk czy też dokonania manewru swoimi siłami. W tych warunkach, w celu zapewnienia wykonania zadań operacji i zachowania zdolności bojowej wojsk, należy energicznie rozwijać natarcie, a wojska powinny w jak najkrótszym czasie wychodzić ze stref skażeń promieniotwórczych.

Lepszym sposobem działań wojsk w zakresie pokonywania stref skażeń promieniotwórczych będzie ten, który zapewni w największym stopniu zachowanie zdolności bojowej wojsk do wykonania zadań bojowych. Jeśli utworzone zostaną liczne strefy skażeń promieniotwórczych, to prawdopodobnie trzeba będzie zmienić kierunki działań wojsk przegrupowując i wykorzystując do wykonania zadań w pierwszej kolejności związki pancerne, posiadające największą ochronę przed promieniowaniem radioaktywnym. W wielu wypadkach, jeśli sytuacja będzie korzystna, można oczekiwać na zmniejszenie stopnia na-

tężenia promieniowania i dopiero potem kontynuować natarcie. Należy tu mieć na uwadze stopień napromieniowania stanu osobowego, który by nie powodował obniżenia zdolności bojowej ludzi; jednorazowa dawka napromieniowania nie powinna więc przekraczać 50 rtg, wielokrotna: w ciągu pierwszych 10-30 dni - 100 rtg, w ciągu trzech miesięcy - 200 rtg i w ciągu roku - 300 rtg.

Szybkie i zdecydowane działania wojsk podczas rozwijania natarcia oraz niezbędność narastania siły uderzenia wymagają wzmocnienia pierwszego rzutu działających wojsk odwodami armii i frontu. Wzmocnienie to potrzebne jest podczas rozgramiania przeciwuuderzającego lub podchodzącego zgrupowania nieprzyjaciela, przy przeniesieniu wysiłku wojsk na inny kierunek, a także wtedy, kiedy oddzielne zgrupowania nacierających wojsk poniosą duże straty wskutek uderzeń jądrowych nieprzyjaciela i zaistnieje konieczność tworzenia nowych zgrupowań. Prócz tego wzmocnienie pierwszego rzutu potrzebne jest w warunkach, gdy stosunek sił na niektórych kierunkach będzie kształtował się niekorzystnie dla nacierających zgrupowań uderzeniowych wojsk.

Armia drugiego rzutu frontu może być wprowadzona do bitwy po wykonaniu zadania bliższego frontu lub na początku realizacji zadania dalszego. Nie wyklucza to oczywiście użycia jej w pierwszych dniach operacji zależnie od kształtującej się sytuacji podczas rozwijania natarcia.

Armia drugiego rzutu frontu z zasady przeznaczona jest do wykonania zadań na kierunku głównym. Możliwe jest również użycie jej do rozwinięcia natarcia na nowych /innych/ kierunkach dla szybkiego osiągnięcia celu operacji. We wszystkich przypadkach armię drugiego rzutu należy wprowadzać do bitwy w sposób zorganizowany, przy zabezpieczeniu uderzeniami wojsk raketowych i lotnictwa, co stworzy możliwość szybkiego włamania się na znaczną głębokość, wyjścia na skrzydło i tyły głównego zgrupowania nieprzyjaciela w celu zakończenia jego rozbicia, a także opanowania ważnych rejonów i obiektów na TDW.

Armia drugiego rzutu może być wprowadzona do bitwy w przerwie między armiami pierwszego rzutu frontu lub na odcinkach słabo osłoniętych przez wojska nieprzyjaciela, przy czym może ona wchodzić do bitwy jednocześnie lub kolejno, wszystkimi siłami lub tylko częścią sił.

Wprowadzenie do bitwy armii drugiego rzutu w zależności od sytuacji powinno być poprzedzone zmasowanymi lub grupowymi uderzeniami jądrowymi, tak aby od samego początku miała ona możliwość szybkiego rozwinięcia natarcia w głąb.

Odwodowe dywizje i drugie rzuty frontu i armii powinny być w stałej gotowości do wykonania dowolnych zadań zależnie od zaistniałej na froncie sytuacji.

Wymaga to od dowódcy frontu i dowódcy armii oraz ich sztabów stałej troski o wykonanie na czas przegrupowania i przemieszczenia drugich rzutów i odwodów w ślad za nacierającymi wojskami, o zabezpieczenie operacyjnego wprowadzenia ich do bitwy, a także o zachowanie ich zdolności bojowej.

Odwody i drugie rzuty powinny rozmieszczać się w sposób rozródkowany i skrycie; dlatego też należy szeroko stosować w tym celu przedsięwzięcia maskowania operacyjnego. Podczas postójów wojska powinny niezwłocznie budować ukrycia i maskować się. Przesunięcia drugiego rzutu i odwodów powinny się odbywać skrycie, przeważnie nocą, po maksymalnie możliwej ilości dróg i na szerokim froncie. We wszystkich warunkach powinny być przewidziane przedsięwzięcia w zakresie szybkiej likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela, jeśli zostaną one wykonane na odwody lub drugie rzuty.

Tak więc pomyślny wynik operacji zaczepnej zależy od natychmiastowego i pełnego wykorzystania rezultatów uderzeń jądrowych, uzgodnionego użycia broni jądrowej siłami frontu i armii w powiązaniu z użyciem chemicznych i zwykłych środków rażenia, a także od szybkiego natarcia wojsk pancernych i zmechanizowanych oraz aktywnych działań desantów powietrznych na tyłach nieprzyjaciela.

IV. PROWADZENIE OPERACJI ZACZEPNEJ BEZ UŻYCIA BRONI JĄDROWEJ

=====

Pomyślny przebieg operacji zaczepnej z użyciem tylko zwykłych środków walki w znacznym stopniu zależy od: wywalczenia przewagi w powietrzu, a także od znacznej przewagi nad nieprzyjacielem w zakresie sił i środków, zwłaszcza zaś artylerii i czołgów; osiągnięcia zaskakującego uderzenia lotniczego i przejścia do natarcia oraz od aktywnych i zdecydowanych działań wojsk. Ponieważ możliwe są różne warunki przejścia wojsk do natarcia, stosowane będą różne sposoby rozgromienia zgrupowań nieprzyjaciela i prowadzenia operacji.

1. Udaremnienie napadu nieprzyjaciela

Udaremnienie napadu nieprzyjaciela bez użycia broni jądrowej jest ważnym i nader złożonym zadaniem, które może być wykonane dzięki uzgodnionemu wysiłkowi kilku frontów, związków operacyjnych /taktycznych/ sił powietrznych, wojsk OPK i sił floty w ramach operacji strategicznej na TDW. Zadanie wojsk frontu i armii sprowadzać się będzie do udaremnienia natarcia sił lądowych nieprzyjaciela oraz do porażenia zgrupowań jego lotnictwa wspólnie z lotnictwem dalekiego zasięgu i wojskami OPK.

Sposoby udaremnienia natarcia nieprzyjaciela mogą być różne. Będą one uzależnione od sytuacji, która zaistnieje przed rozpoczęciem działań wojennych, stosunku sił, stanu gotowości bojowej i położenia naszych wojsk i wojsk przeciwnika.

Przyjmując za punkt wyjścia doświadczenia minionych wojen, a także praktykę przygotowania operacyjnego, natarcie nieprzyjaciela może być udaremnione nagłym, uprzedzającym lub spotkaniowym uderzeniem na przygotowujące się do natarcia zgrupowania przeciwnika, bądź przez przejście do czasowej obrony na zasadniczych kierunkach jego natarcia.

Najkorzystniejsze będzie niewątpliwie wykonanie uprzedzających uderzeń na zasadnicze zgrupowanie lotnictwa

i wojska nieprzyjaciela i wykonanie kontrprzygotowania na przygotowujące się do natarcia zgrupowania wroga.

W warunkach gdy nieprzyjaciel uprzedził nas w rozwinięciu i przejściu do natarcia oraz posiada znaczną przewagę sił i środków na wybranych kierunkach uderzeń, jego natarcie najlepiej jest udaremnić działaniami obronnymi zasadniczych sił naszych wojsk. Cel takiej obrony prawdopodobnie będzie polegał na tym, aby poprzez trwałe utrzymywanie ważnych i dogodnych rubieży i obiektów zadać porażkę wojskom nieprzyjaciela, zniszczyć i wykrwawić jego związki i w ten sposób nie dopuścić do wtargnięcia wroga na nasze terytorium, zmienić stosunek sił i środków na naszą korzyść oraz stworzyć warunki przejścia do natarcia.

2. Sposoby prowadzenia operacji i rozgromienia zgrupowań nieprzyjaciela

Zasadniczymi sposobami prowadzenia operacji zaczepnej bez użycia broni jądrowej mogą być: wykonanie uderzeń na jednym lub kilku kierunkach w celu rozcięcia zgrupowania nieprzyjaciela i kolejnego zniszczenia lub wykonanie uderzeń na kierunkach zbieżnych celem okrążenia zasadniczych sił przeciwnika i ich zniszczenia - z jednoczesnym rozwinięciem natarcia w głąb dla opanowania rejonów, po których uchwyceniu zostanie osiągnięty cel operacji. Cel ten osiąga się przez zniszczenie zgrupowań nieprzyjaciela ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa, przełamanie obrony lub pobicie w bitwie spotkaniowej i następnie rozwinięcie natarcia w głąb i na skrzydła. Okrążenie i zniszczenie przeciwnika może być dokonane we współdziałaniu z innymi frontami /armiami/ lub siłami jednego frontu /armii/.

Podczas działań na kierunkach nadmorskich wygodneⁱ jest wykonać główne uderzenie wzdłuż wybrzeża morskiego, aby odciąć zasadnicze zgrupowanie nieprzyjaciela od baz morskich i uderzeniami na kilku kierunkach rozciąć to zgrupowanie na części, po czym kolejno je zniszczyć.

Możliwe są różne kombinacje omówionych wyżej sposobów prowadzenia operacji. Na przykład wykonanie zadania bliższego może być realizowane działaniami na okrążenie, a wykonanie zadania dalszego - działaniami na kilku kierunkach. Możliwy jest również wariant odwrotny, polegający na początkowym wykonaniu uderzeń na kilku kierunkach, a następnie na wykonaniu uderzeń w celu okrążenia przeciwnika.

Zgrupowanie nieprzyjaciela w toku operacji zaczepnej może być rozgromione w bitwie spotkaniowej, podczas przełamywania jego obrony oraz wykonywania przez niego przeciwuderzenia, a także podczas pościgu.

We wszystkich przypadkach rozgromienie sił nieprzyjaciela będzie opierać się na: wykorzystaniu w pierwszej kolejności środków ogniowych, a następnie siły uderzeniowej wojsk; zmasowaniu sił i środków na wybranych kierunkach uderzeń; porażeniu nieprzyjaciela ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa oraz energicznym działaniem wojsk pancernych i zmechanizowanych w połączeniu z użyciem desantów powietrznych.

Możliwości zwykłych środków walki zarówno w zakresie ich zasięgu, jak i efektywności oddziaływania są ściśle ograniczone. Tak na przykład lotnictwo bombowe frontu może wykonać zmasowane i grupowe uderzenia na głębokość 350-450 km, a lotnictwo myśliwsko-bombowe - na głębokość 150-200 km, czyli mogą one oddziaływać na wojska pierwszego rzutu i odwody grupy armii nieprzyjaciela. Zasadnicza część artylerii może porażać obiekty przeciwnika na głębokość 15-18 km, a tylko niewielka jej część - ponad 20 km. Ograniczone możliwości zwykłych środków rażenia warunkują konieczność kolejnego rozgramiania nieprzyjaciela zarówno wzdłuż frontu, jak i w głębi.

Kolejne rozgramianie nieprzyjaciela w głębi polega na tym, iż działaniami stworzonych zgrupowań uderzeniowych wojsk - wspólnie z uderzeniami lotnictwa na wybranych kie-

runkach uderzeń - rozbija się z początku związki pierwszego rzutu nieprzyjaciela, a następnie wykorzystując osiągnięte powodzenie bije się kolejno zgrupowania wroga w głębi operacyjnej.

W tym celu na kierunkach uderzeń niezbędne jest tworzenie silnych zgrupowań uderzeniowych wojsk. Sztuka tworzenia takich zgrupowań polega na tym, aby przy nieznacznej przewadze ogólnej nad nieprzyjacielem lub nawet przy posiadaniu mniejszych sił - umieć stworzyć na kierunkach głównych uderzeń przygniatającą przewagę sił, która by: ¹umożliwiała na samym początku natarcia wykonanie silnych uderzeń na główne zgrupowania przeciwnika, rozcięcie jego sił oraz zmuszenie go do prowadzenia działań bojowych w niedogodnych warunkach; ²zapewniała możliwość wychodzenia na jego skrzydła i tyły; ³udaremniała zamiary przeciwnika stworzenia ciągłego frontu oporu oraz przejścia do pozycyjnych form działań obronnych; ⁴dawała gwarancję pomyślnej realizacji zadań i osiągnięcia celów operacji. Front na kierunku swego głównego uderzenia powinien zdecydowanie rozgromić siły przeciwnika na znacznym odcinku /rzędu 40-50 km/, niszcząc od razu w systemie jego zgrupowania kilka dywizji, zaś armia początkowo może rozbić nieprzyjaciela na stosunkowo wąskim odcinku szerokości 12-16 km. Aby pomyślnie wykonać takie uderzenie, trzeba stworzyć takie zgrupowanie wojsk, które miałyoby nad nieprzyjacielem 3-4-krotną przewagę w ludziach, czołgach i artylerii, byłoby w niezbędnym stopniu wspierane przez lotnictwo i posiadało silną osłonę przeciwlotniczą.

Główny wysiłek wojsk powinien być wymierzony przeciwko temu zgrupowaniu nieprzyjaciela, w rezultacie rozbicia którego stworzone zostaną warunki do rozcięcia i rozdrobnienia przeciwnika na części w celu zniszczenia ich kolejno szybkimi uderzeniami.

Ważne znaczenie dla szybkiego rozgromienia zgrupowania nieprzyjaciela ma użycie desantów powietrznych. Desanty te będą stwarzać ogniska działań bojowych na tyłach przeciwnika i wykonując niespodziewane uderzenia z różnych kierunków zmuszać go tym samym do rozproszenia wysiłku wojsk.

3. Przejście wojsk do natarcia

Przejście wojsk do natarcia następuje zawsze z rejonu wyjściowego umożliwiającego przyjęcie przez wojska ugrupowania bojowego. Rejon wyjściowy może być zajmowany w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i może być oddalony ok. 20-40 km od granicy państwowej. Nie jest wykluczona możliwość przejścia do natarcia na przeciwnika, który wtargnął na nasze terytorium. Wojska mogą przejść do natarcia także z rejonów ześrodkowania po alarmie bojowym. Zależnie od usytuowania rejonu wyjściowego, jego oddalenia od linii styczności bojowej oraz charakteru działań nieprzyjaciela, określony będzie sposób rozwinięcia wojsk podczas przechodzenia do natarcia oraz ustalane i organizowane oddziaływanie lotnictwa i artylerii na przeciwnika.

Przed rozpoczęciem natarcia wojsk powinno być z zasady wykonane przygotowanie ogniowe, którego podstawę stanowią ogień artylerii i uderzenia lotnictwa. Głównymi obiektami porażenia i zniszczenia ogniem artylerii są taktyczne środki jądrowe, baterie artylerii i moździerzy, czołgi, środki przeciwpancerne, siła żywa i środki ogniowe w punktach oporu, punkty dowodzenia i środki radiotechniczne. Obiektami rażenia dla lotnictwa są środki napadu jądrowego, baterie artylerii, punkty dowodzenia, odwody i inne obiekty, rozmieszczone przeważnie w głębi obrony nieprzyjaciela za strefą zasięgu ognia artylerii.

Rozbicia oddziałów przeciwnika, gdy ich siły są niewielkie, mogą dokonać oddziały wydzielone z dywizji pierwszego rzutu, przy wsparciu artylerii i lotnictwa. W tych warunkach główne siły dywizji przesuwają się w kolumnach w gotowości do wsparcia działań bojowych oddziałów wydzielonych i rozwinięcia ich powodzenia dzięki szybkiemu ruchowi w głąb. Rozwijanie głównych sił dywizji w ugrupowanie przedbojowe i bojowe może następować w miarę potrzeb zależnie od stopnia oporu znajdującego się naprzeciwko nieprzyjaciela.

W sytuacji gdy przeciwnik osłania granicę państwową większymi siłami, wówczas do ich zniszczenia może być potrzebne rozwinięcie od samego początku nie tylko oddziałów wydzielonych, lecz i głównych sił dywizji pierwszego rzutu.

Podczas pokonywania pasa przesłaniania dowódca powinien koncentrować wysiłek z takim wyliczeniem, aby w momencie nawiązania walki z głównymi siłami nieprzyjaciela posiadał zgrupowania zdolne do pomyślnej realizacji zadań mających na celu rozbicie sił wroga.

Rozgromienie zasadniczych sił nieprzyjaciela może być dokonane w bitwie spotkaniowej lub podczas przełamywania jego obrony.

4. Rozgromienie nieprzyjaciela w bitwie spotkaniowej

Bitwę spotkaniową charakteryzują przede wszystkim: natężona walka o zyskanie czasu oraz o uchwycenie i utrzymanie inicjatywy, ograniczony czas na organizację działań bojowych, gwałtowne i szybkie zmiany sytuacji, szybkość przebiegu działań bojowych, wejście wojsk do bitwy z marszu i szeroko stosowany manewr.

Decydującym czynnikiem osiągnięcia powodzenia jest uprzedzenie nieprzyjaciela w wykonaniu uderzeń przez lotnictwo i artylerię na główne siły podchodzących jego wojsk, a także w rozwinięciu zgrupowań uderzeniowych wojsk.

Natarcie głównych sił dywizji w bitwie spotkaniowej powinno poprzedzać przygotowanie ogniowe w celu obezwładnienia artylerii, punktów dowodzenia, przeciwpancernych pocisków kierowanych, czołgów, siły żywej nieprzyjaciela i innych celów na kierunkach działań naszych wojsk.

Przygotowanie ogniowe zwykle będzie krótkie, ponieważ nieprzyjaciel będąc w ruchu nie jest ukryty. Jeśli nawet zatrzyma się i przystąpi do działań obronnych, to i w tym wypadku nie będzie jeszcze miał zorganizowanego systemu ognia i przygotowanego pod względem inżynieryjnym terenu. Dlatego też należy wykonać krótką /10-15 minutową/, lecz silną nawa-

łę ogniową. W tym czasie bataliony będą mogły zakończyć rozwinięcie i przejść do ataku.

W bitwie spotkaniowej należy bić nieprzyjaciela kolejno oraz dążyć do stworzenia zdecydowanej przewagi sił i środków na kierunkach wykonywanych uderzeń. Duże znaczenie mieć będzie szybko wykonany przez związki i oddziały manewr w celu wyjścia na skrzydła i tyły zgrupowania wojsk przeciwnika i wykonania na niego uderzeń z różnych stron. Da to zawsze poważny efekt.

Kierunki natarcia wojsk własnych powinno się wybierać z takim wyliczeniem, aby zapewniały one szeroki manewr siłami i środkami i umożliwiały wykorzystanie odkrytych skrzydeł oraz przerw w ugrupowaniu operacyjnym nieprzyjaciela.

Najlepszym sposobem rozgromienia nieprzyjaciela w bitwie spotkaniowej jest wykonanie uderzenia przede wszystkim artylerią i lotnictwem, łącznie ze zdecydowanym działaniem wojsk pancernych i zmechanizowanych na skrzydła zasadniczych sił nieprzyjaciela, zanim zdąży się on rozwinąć, z jednoczesnym wiązaniem przeciwnika częścią sił uderzeniami od czoła. Przy tym wojska, wykonujące uderzenia spotkaniowe, powinny z marszu wdzierać się w luki między kolumnami nieprzyjaciela, rozcinać je i kolejno niszczyć; zaś wojska nacierające na innych kierunkach powinny dążyć do możliwie głębokiego oskrzydlenia lub obejścia zgrupowania nieprzyjaciela i uderzeniami na skrzydła zakończyć jego rozbitcie. Taki sposób rozgromienia nieprzyjaciela w bitwie spotkaniowej jest najbardziej celowy w wypadku, gdy zgrupowanie wroga podchodzi w stosunkowo niezbyt szerokim pasie, a położenie wojsk frontu /armii/ i warunki terenowe sprzyjają wykonaniu manewru na skrzydła tego zgrupowania.

W sytuacji gdy położenie nacierających wojsk lub warunki terenowe nie pozwalają na wykonanie dwustronnego oskrzydlenia lub obejścia, może być wykonane uderzenie głównymi siłami na jedno skrzydło - z jednoczesnym wiązaniem częścią sił zgrupowania nieprzyjaciela od czoła.

W razie niemożliwości wykonania uderzenia na skrzydła i tyły zgrupowania nieprzyjaciela, jego rozgromienie w bitwie spotkaniowej może być zrealizowane drogą wykonania uderzeń czołowych dla rozcięcia i zniszczenia tego zgrupowania częściami.

We wszystkich sytuacjach należy dążyć do: opóźnienia podejścia nieprzyjaciela, uprzedzenia go w wyjściu na dogodnie rubieże i zmuszenia wroga do prowadzenia działań w niesprzyjających warunkach terenowych, wykonania uprzedzających uderzeń lotnictwem i artylerią, nieoczekiwanego i zdecydowanego wykonania ataku wojskami pancernymi i zmechanizowanymi na skrzydła i tyły nieprzyjaciela oraz paraliżowania każdego jego zamiaru przejścia do działań obronnych.

Podczas bitwy spotkaniowej z wojskami pierwszego rzutu nieprzyjaciela należy jednocześnie prowadzić walkę z jego odwodami i wojskami przegrupowującymi się z innych kierunków. Ich podejście do rejonu bitwy można uniemożliwić wspólnym wysiłkiem lotnictwa dalekiego zasięgu i lotnictwa frontowego, a także zdecydowanym działaniem wyrzuconych na tyły desantów powietrznych oraz szybkim natarciem zgrupowań wojsk pancernych.

5. Rozgromienie zgrupowań nieprzyjaciela, które przeszły do działań obronnych

W operacji zaczepnej wojska mogą napotkać obronę nieprzyjaciela w strefie przygranicznej i w głębi jego terytorium. Dlatego broniące się zgrupowania przeciwnika można rozgromiać tak na początku, jak i w toku operacji zaczepnej.

Na początku wojny nacierające wojska mogą przełamywać obronę nieprzyjaciela, przygotowaną doraźnie i obronę przygotowaną zawczasu.

Na zachodnim TDW nieprzyjaciel przygotowuje rubieże obronne, zawczasu przygotowuje zapory inżynieryjne i nawet pasy min jądrowych. Należy przy tym pamiętać, iż obecnie wojska są zdolne do szybkiego wyjścia i zorganizowania obrony o dużym nasyceniu środkami przeciwpancernymi i znacznie gęsto-

ści ognia. Wszystko to wskazuje, iż nacierające wojska spotkają się z silnym i dobrze przygotowanym nieprzyjacielem, zdolnym przeciwstawić się zmasowanym uderzeniom czołgów i piechoty. Rozbicie takiego przeciwnika wymaga starannego przygotowania, skutecznego obezwładnienia sił nieprzyjaciela na odcinkach przełamania i na skrzydłach ogniem artylerii i moździerzy prowadzonym na konkretne cele, obezwładnienia uderzeniami lotnictwa jego bliższych odwodów, artylerii, punktów dowodzenia, zdecydowanych działań wojsk pancernych i zmechanizowanych pierwszego rzutu, wykonania nieprzerwanego ogniowego wsparcia natarcia i narastania na czas wysiłku wojsk na decydujących kierunkach.

W celu rozgromienia zgrupowania nieprzyjaciela, które przeszło do obrony, konieczne jest stworzenie na wybranych kierunkach uderzenia zdecydowanej przewagi sił i środków.

Przy określaniu kierunków uderzeń i szerokości odcinków przełamania należy wychodzić z możliwości bojowych związków taktycznych i oddziałów oraz środków ich wzmocnienia w zakresie stworzenia niezbędnej gęstości wojsk w celu przełamania obrony nieprzyjaciela - z uwzględnieniem stałej groźby użycia przez niego broni masowego rażenia.

Czas trwania przygotowania ogniowego będzie zależny od charakteru obrony nieprzyjaciela, ilości posiadanej artylerii oraz czasu niezbędnego na skuteczne obezwładnienie przeciwnika. Do przygotowania ogniowego należy użyć wszystkie środki ogniowe, w tym czołgi i przeciwpancerne pociski kierowane do zniszczenia oddzielnych celów i porażenia ogniowych środków nieprzyjaciela ogniem na wprost.

Podczas przygotowania ogniowego artyleria powinna obezwładnić zasadnicze punkty oporu nieprzyjaciela na przednim skraju i na niewielkiej głębokości oraz baterie artylerii i moździerzy, lotnictwo zaś powinno porazić bliższe odwody, artylerię i punkty dowodzenia.

W wypadku gdy nieprzyjaciel przechodzi do obrony na przedniej rubieży obrony, oddalonej 20-25 km i więcej od

granicy, wojska znajdują się w bardzo trudnej sytuacji. Artyleria przeciwnika może bowiem wykonywać uderzenia ogniowe na kolumny naszych wojsk dywizjonami 175 mm na głębokość 12 km od przedniego skraju przedniej rubieży obrony.

Zasadniczą siłą, mogącą w tym okresie obezwładnić baterie artylerii nieprzyjaciela, będzie lotnictwo frontowe. Dla wykonania tego zadania celowe jest wzmocnienie dywizji nacierających w pierwszym rzucie artylerią dalekonośną. Wzmocnienie to może być dokonane z ABAA oraz w postaci pułku armat z DA odwołu naczelnego dowództwa, jeśli taka dywizja została armią podporządkowana.

Atak we wszystkich wypadkach koniecznie należy rozpocząć jednocześnie w dokładnie ustalonym czasie "G". Pododdziały czołgów i zmechanizowane powinny szybko webrać się w przedni skraj obrony nieprzyjaciela, zniszczyć jego środki ogniowe i siłę żywą, szybko przerwać się w głąb wykorzystując przerwy w ugrupowaniu przeciwnika i odcinki słabo osłaniane przez jego wojska.

Tempo przełamania obrony przeciwnika w dużej mierze zależy od stopnia jej obezwładnienia. W celu osiągnięcia wysokiego tempa przełamania konieczne jest skuteczne obezwładnienie obrony na całą jej głębokość taktyczną zarówno przed rozpoczęciem, jak i w toku natarcia.

W związku z nasyceniem wojsk nieprzyjaciela środkami przeciwpancernymi szczególne znaczenie ma ich obezwładnienie. W tym celu konieczne jest skuteczne obezwładnienie punktów oporu, w których znajduje się duża ilość środków przeciwpancernych bliskiego zasięgu, a także zniszczenie batalionowych i brygadowych środków przeciwpancernych znajdujących się poza kompanijnymi punktami oporu.

Rozgramianie nieprzyjaciela, który przeszedł do działań obronnych, realizowane jest kolejno. W tym celu zmasowanymi uderzeniami lotnictwa, artylerii i energicznym działaniem wojsk konieczne trzeba izolować poszczególne rzuty broniącego się nieprzyjaciela /jeden od drugiego/, nie dając im w toku walki

możliwości narastania wysiłku na wymagającym tego kierunku. Dlatego też podczas przełamania obrony zasadniczy wysiłek wojsk należy skupić w celu szybkiego rozwinięcia natarcia w głąb ugrupowania nieprzyjaciela. Lotnictwo powinno wykonywać uderzenia na jego odwody w głąbi i wzbraniać ich podejścia do rejonu działań bojowych. Niemalą rolę w wykonaniu tego zadania może odegrać artyleria raketowa, która może wykonywać w toku natarcia napady ogniowe na podchodzące odwody nieprzyjaciela.

W toku rozwijania natarcia należy nie dopuścić do zorganizowanego zajęcia przez przeciwnika rubieży obronnych w głąbi. Próby powstrzymania natarcia naszych wojsk przez obronę nieprzyjaciela na kolejnych rubieżach powinny być udaremniane uderzeniami lotnictwa i artylerii, działaniami desantów powietrznych oraz szybkim natarciem wojsk pancernych i zmechanizowanych. Przy czym lotnictwo i artyleria powinny wykonywać uderzenia jeszcze przed podejściem naszych wojsk do rubieży obrony nieprzyjaciela, tak aby zapewnić pokonanie tej obrony z marszu oraz szybkie rozbicie zgrupowań jego wojsk. Po przełamaniu obrony nieprzyjaciela wojska powinny być gotowe do pościgu i zakończenia rozgromienia sił przeciwnika.

6. Rozwinięcie natarcia

W celu rozwinięcia natarcia powinny być przedsięwzięte wszystkie środki zmierzające do narastania wysiłku wojsk na zasadniczych kierunkach natarcia oraz do przesunięcia wojsk /zwłaszcza APanc i DPanc/ w jak najwyższym tempie, aby udaremnąć próby nieprzyjaciela zorganizowania obrony na kolejnych rubieżach lub przygotowania aktywnych działań przeciwko nacierającym naszym wojskom. Lotnictwo wykonuje uderzenia w celu porażenia środków jądrowych, stawiających opór zgrupowań nieprzyjaciela, punktów dowodzenia, lotnictwa i odwodów. Nacierające wojska powinny jak najszybciej wyjść w rejon rozmieszczenia środków jądrowych nieprzyjaciela, jego lotnisk i innych ważnych obiektów.

Podobnie jak podczas działań z użyciem broni jądrowej, tak i w toku rozwijania natarcia z wykorzystaniem tylko zwykłych środków rażenia wyjątkowo ważną rolę spełniać będą desanty powietrzne różnego przeznaczenia. Opanowując ważne rejony i obiekty na tyłach nieprzyjaciela, śmiałymi i zdecydowanymi działaniami mogą one stworzyć warunki do szybkiego natarcia zasadniczego zgrupowania wojsk i szybkiego zakończenia rozgromienia przeciwnika.

Obecnie nieprzyjaciel ma znacznie większą niż podczas ubiegłej wojny możliwość dokonywania szybkiego manewru swoimi odwodami, a zatem i zdolność do wykonania silnych przeciwuderzeń na nasze wojska. Przeciwuderzeniom tym będą towarzyszyć silne uderzenia lotnictwa oraz zmasowane użycie artylerii. Dlatego ważnym zadaniem podczas operacji będzie udaremnienie przygotowywanych przez nieprzyjaciela przeciwuderzeń. W tym celu lotnictwo i dalekonośna artyleria powinny na czas wykonać uderzenia na podchodzące odwody nieprzyjaciela oraz prowadzić walkę z jego lotnictwem. Wyjątkowo ważne dla udaremnienia przeciwuderzenia nieprzyjaciela będzie szybkie przesuwanie się nacierających wojsk oraz uprzedzenie go w uchwyceniu dogodnych rubieży.

Jeśli przeciwuderzenia nie uda się udaremnąć, to można je odeprzeć bądź uderzeniem spotkaniowym drugich rzutów i odwodów wspólnie z działającymi na tych kierunkach związkami taktycznymi i oddziałami, bądź też czasowym przejściem do obrony części sił na kierunku przeciwuderzenia i kolejnym rozgromieniem przeciwnika uderzeniami lotnictwa, artylerii oraz wprowadzeniem do bitwy drugiego rzutu armii i odwodów frontu. Jednocześnie z odpieraniem przeciwuderzenia trzeba rozwijać natarcie w głąb na innych kierunkach. Niekiedy może być w tym celu wprowadzony do bitwy drugi rzut frontu.

W toku rozwijania operacji zaczepnej, zwłaszcza na zachodnim TDW, wojska będą zmuszone forsować znaczną ilość rzek i kanałów. We współczesnych operacjach zaczepnych forsowanie przeszkód wodnych powinno być dokonywane niespodziewanie i z marszu, na szerokim froncie, w miarę podchodzenia

wojsk do przeszkody wodnej, a forsujące wojska powinny rozwijać natarcie bez zatrzymywania się na przeciwległym brzegu.

Ważnym zadaniem wojsk jest rozgromienie nieprzyjaciela na podejściach do przeszkody wodnej, aby nie dopuścić do jego odejścia za rubież wodną, a także zniszczenie odwodów rozmieszczonych za przeszkodą wodną lub podchodzących z głębi do tej rubieży. W tym celu lotnictwo frontu wykonuje uderzenia na środki napadu jądrowego nieprzyjaciela, na główne wycofujące się zgrupowanie, zwłaszcza na skupiska wojsk przeciwnika na przeprawach, używa się również desantów powietrznych, które mogą wzbraniać podejścia odwodów do przeciwległego brzegu, uchwytywać i utrzymywać mosty i przeprawy oraz nie dopuszczać do wysadzenia urządzeń hydrotechnicznych, których zniszczenie mogłoby spowodować zatopienie terenu.

Powodzenie forsowania przeszkód wodnych z marszu osiąga się dzięki wykonanemu na czas przygotowaniu, które realizowane jest w toku podchodzenia wojsk do rzeki.

Zawczasu określa się odcinki forsowania i sposób podchodzenia wojsk do przeszkody wodnej, wysuwa się do przodu środki przeprawowo-desantowe, dokonuje się manewru środkami pontonowymi i szybkiego ich przesunięcia na odcinki przepraw. Podejścia do przeszkody wodnej skutecznie osłania się wojskami OPL i lotnictwem myśliwskim. Decyzję dotyczącą forsowania przeszkód wodnych podejmuje dowódca podczas podchodzenia do nich wojsk i stawia wykonawcom zadania z takim wyliczeniem, aby dać im czas na realizację wszystkich przedsięwzięć przygotowawczych.

Ważne znaczenie dla pomyślnego pokonania przeszkód wodnych ma uchwycenie mostów i przepraw. Zadanie to mogą wykonać desanty powietrzne, oddziały wydzielone lub oddziały specjalnie wydzielone ze składu dywizji pierwszego rzutu.

7. Przejście wojsk do działań z użyciem broni jądrowej

Przejście od działań bojowych z wykorzystaniem tylko zwykłych środków rażenia do działań z użyciem broni jądrowej będzie najbardziej prawdopodobne w sytuacji, gdy zasadnicze zgrupowania wojsk pierwszego rzutu nieprzyjaciela zostaną rozbite, nacierające wojska podejżą do życiowo ważnych rejonów na terytorium przeciwnika lub opadają te rejony i nieprzyjaciel nie będzie już w stanie powstrzymać dalszego natarcia naszych wojsk zwykłymi środkami. Użycie broni jądrowej - to jakościowo nowy etap w przebiegu operacji. W etapie tym obie strony będą dążyły do zasadniczej zmiany sytuacji na swoją korzyść przez zadanie przeciwnikowi zdecydowanej porażki. Ważnym zadaniem w tym okresie będzie wykonanie pierwszego zmasowanego uderzenia jądrowego przez zachowujące zdolność bojową wojska oraz zabezpieczenie ich szybkich działań w ślad za pierwszym uderzeniem jądrowym.

Organizacja i wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego podczas działań bojowych, które rozpoczęły się z wykorzystaniem tylko zwykłych środków walki, będą w zasadniczy sposób różnić się od wykonania takiego uderzenia na początku wojny. Różnica ta uwarunkowana jest nagłymi zmianami w stanie i położeniu obiektów rażenia oraz środków użycia broni jądrowej. Wojska obu stron będą do tego czasu w pełni rozwinięte i będą się znajdować w bezpośredniej styczności z sobą. Oznacza to, że oprócz rakiet operacyjno-taktycznych będą w pełni rozwinięte i taktyczne środki jądrowe, co pozwoli na ich maksymalne wykorzystanie w pierwszym uderzeniu jądrowym.

W okresie bezpośrednich przygotowań nieprzyjaciela do użycia broni jądrowej przed rozpoznaniem stanie w całej ostrości zadanie wykrycia środków jego napadu jądrowego i ich gotowości do wykonania uderzenia. Ustalenie zawczasu tych danych pozwoli na wykonanie w odpowiednim czasie zmasowanych uderzeń klasycznymi środkami rażenia, co znacznie osłabi siłę pierwszego uderzenia środków jądrowych nieprzyjaciela. Wykrycie na czas przygotowań przeciwnika do użycia broni jądrowej umożliwi

również uprzedzenie go w wykonaniu pierwszego uderzenia. Aby uprzezdić nieprzyjaciela, należy natychmiast po stwierdzeniu pierwszych oznak jego przygotowań do użycia broni jądrowej wykonać uderzenie.

Sztab frontu i sztab armii powinny stale śledzić za zmianami położenia obiektów pierwszego uderzenia jądrowego oraz za stanem gotowości środków użycia broni jądrowej i stosownie do decyzji dowódców przekazać na czas zarządzenia w celu doprowadzenia tych środków do odpowiednio wyższego stopnia gotowości.

W związku z tym, że nacierające wojska znajdują się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, szczególne znaczenie ma ustalenie mocy i rodzaju uderzeń jądrowych i określenie rubieży bezpiecznego oddalenia nacierających wojsk od obiektów rażenia bronią jądrową. Do zniszczenia obiektów znajdujących się w pobliżu naszych wojsk celowo jest użyć ładunków jądrowych małej mocy /3,5,10 kt/.

Złożoność i szybka zmiana sytuacji - szczególnie w położeniu obiektów rażenia i środków użycia broni jądrowej - prawdopodobnie nie zawsze pozwoli na określenie przez front obiektów rażenia dla wszystkich środków mających wziąć udział w pierwszym uderzeniu jądrowym. W związku z tym może zaistnieć potrzeba upoważnienia dowódców armii i dywizji do wyboru obiektów dla swoich wojsk raketowych, zgodnie z otrzymanymi zadaniami.

Bardzo ważne jest wydanie na czas zarządzeń dla armii, desantu powietrznego, wojsk OPL, odwodów, a także dla organów tyłowych, dotyczących działań bojowych w tym okresie, wykorzystania przez wojska rezultatów uderzeń jądrowych oraz uaktualnienia zagadnień współdziałania między wojskami frontu /armii/. Specjalne przedsięwzięcia trzeba zrealizować w zakresie OPBMaR. Wszystkie te czynności należy wykonać w bardzo krótkim czasie, co wymaga od dowódców i sztabów wszystkich szczebli dowodzenia ogromnego zgrania i precyzyjnej pracy.

Z chwilą użycia broni jądrowej działania bojowe wojsk będą prowadzone zgodnie z warunkami sytuacji jądrowej, o czym była mowa w trzecim rozdziale niniejszego opracowania.

x

x

x

Taka jest zasadnicza treść najbardziej istotnych zasad przygotowania i prowadzenia współczesnej operacji zaczepnej armii i frontu.

Podczas studiowania tych zagadnień należy analizować współczesne poglądy na rodzaje, charakter i sposoby prowadzenia przyszłych wojen; uwzględniać aktualne instrukcje i regulaminy, współczesne wymagania w zakresie przygotowywania wojsk i sztabów, doświadczenia zdobyte podczas ćwiczeń dowódczo-sztabowych i gier wojennych w okręgach wojskowych, grupach wojsk i akademiach oraz wynikające z nich wnioski, a także dane uzyskane z dowódczo-sztabowych ćwiczeń USA i wojsk NATO.

Szereg zagadnień związanych z tematem niniejszego opracowania wymaga jeszcze dokładniejszego rozpracowania. Dlatego wszyscy musimy wnikliwie i głęboko studiować istniejące poglądy na przygotowanie i prowadzenie współczesnej operacji, analizować perspektywy dalszego rozwoju myśli wojskowo-teoretycznych i twórczo podchodzić do realizacji praktycznych zadań.

Wykonano w 10 egz.

Egz. nr 1-10 bibl. tajna
Wyk. gen. dyw. A. Czaplewski
Druk. OH, dn. 2.4.1970 r.
Nr ks. 0556/01292/WW
Kor. T.L. i A.J.

